

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava Maribor, Cesta št. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2488
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 19. uri / Vsaj mesečno prejema
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi glasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni številka račun št. 11.400

Staljinov govor o mednarodni politiki

RUSKA SLOVANSKA BESE DA NA NEMŠKI NASLOV.

Ves svetovni tisk je te dni posvetil pozornost velikemu govoru predsednika sovjetske Rusije Staljina, ki ga je govoril pred voditelji režima ter se v njem dotaknil vseh vprašanih velike svetovne politike. Na ta vprašanja je gledal Staljin seveda z ruskega boljševiškega stališča, moramo mu pa odkrito priznati, da je povedal kljub temu marsikatero bridko resnico, zlasti če jo izluščimo kot jedro iz enostranske boljše lupine. Kar daje njegovim izvajanjem še prav posebej večjo ceno, je pa njegova odkritosrčnost, ki odklanja diplomatsko meglo. Iz vsega se pa tudi vidi, da gleda sedanj voditelj skoraj 170-milijonske Rusije na razne probleme v bistvu prav tako, kakor bi gledal objektivni buržuj in da se prvič poslužuje tudi »buržujskih« terminov »germanstva« in »slovanstva«, boreč se proti rasistični miselnosti, ki oznanja in povečuje prvo kot nekaj »superiornega«, drugo pa proglašja in zamejšava ko inferiorno quantitate negligible.

Ze v začetku svojih izvajanj o mednarodnem položaju je ugotovil veliki diktator, da je zrasla iz vseobče krize taka napetost, da bi se lahko sprostila v novo krvavo vojno. »Vojna«, je dejal, »je postavljena na dnevni red kot nekako novo sredstvo za razdelitev sveta v korist velikih držav.« Vojna Japonske proti Kitajski, okupacija Mandžurije, napad Japonske iz Društva narodov, japonska ofenziva na severnem Kitajskem, vse to je zelo poslabšalo položaj in izzvalo boj za gospodstvo na Tihem oceanu. Odhod Nemčije iz Ženeve in njeno nagibanje k misli na revanžo je vse še bolj zmedlo in dalo povod za novo oboroževanje Evrope. Kakor l. 1914., so tudi sedaj najbolj glasne tiste države, ki hočejo vojno. Po analizi položaja v posameznih državah je Staljin naglasil, da je skoraj v vseh državah, ki se ukvarjajo z mislijo na vojno, postal fašizem velika moda. »Ne govorim pa samo o splošnem fašizmu«, je naglasil, »temveč zlasti še o fašizmu nemškega tipa, ki se sicer imenuje narodni socializem. Nikakor seveda ne bi bilo pravilno, če bi trdil, da je triumf fašizma v Nemčiji samo posledica oslajenja delavskega razreda in izdajstva socialne demokracije nad delavstvom, temveč je prav za prav pojav slabosti nemške buržuazije. Nemška buržuazija, ki je preslaba, da bi mogla vladati s sredstvi prejšnjih metod parlamentarizma, se mora posluževati v svoji notranji politiki terorističnih sredstev. Vojna pa bi položaj samo še poslabšala. Toda fašistični politiki se, ne oziraje se na skušnje, zatakajo k misli na vojno, kakor se oni, ki se potaplja, lovi za slam-

nato biljko, toda vse to mora privedi samo v katastrofo.«

Najvažnejši del Staljinovega govora pa je za nas oni, ki govori o Germanih in Slovanih. Tu je dejal: »Mnogi mislijo, da mora »superiorna rasa«, to naj bi bila nemška, pripraviti vojno proti »inferiorni rasi«, to je proti Slovanom, in da more samo ta vojna olajšati položaj, ker je po njihovem mišljenju »superiorna rasa« poklicana in določena za to, da oplodi »inferiorno raso« in nad njo zavlada. Do česa vodi to? V preteklosti je bilo zadržanje Rimljanov napram predhodnikom današnjih Nemcev in Francozov čisto enako, kakor je sedaj »superiorne« nemške rase napram Slovanom. Stari Rim jih je imenoval »barbare«, ki bodo večno obstojeni biti tlačeni od »superiorne« rimske rase; toda stari Rim je imel za tako mišljenje vsaj nekaj pravice, katere sedaj »superiorna« nemška rasa absolutno nima. In vendar, kaj se je zgodilo? To, da so se vsi nerimljanski, torej »barbarski« narodi združili in udarili nad skupnega sovražnika, Rim, ter ga zrušili. Kdo more zagotoviti, da oznanjevalci »superiornosti« nemške rase ne bodo kdaj doživeli isto usodo? Kdo more zagotoviti, da bodo imeli literarni politiki berlinskega fašizma več izgledov na uspeh, kakor so jih imeli rimski osvajačci? Ne bo morda bolj točno, če se preokuje nasprotno?«

Bolj jasno in logično Staljin o teh vprašanih pa ni mogel govoriti. Zlasti njegove na Nemce naslovljene besede ne potrebujejo z naše strani nobenega komentarja. Zadel je žebelj na glavo. Da pa zasleduje sovjetska Rusija zares točno namene fašizma, posebno narodnega socializma v Nemčiji, je pokazal Staljin s svojimi besedami o vprašanju, od kod vse proti njegovi državi vojna nevarnost. Dejal je: »Bilo bi pogrešno misliti, da se samo v nekaterih japonskih krogih misli na vojno. Mi vemo, da se goje enake namere tudi v nekaterih vodilnih krogih evropskih držav.« Nato je pa povedal vsem, ki se ukvarjajo z mislijo napada na Rusijo, da bi jo razdelili, naj bodo prepričani, da se bo ljudstvo sovjetske Rusije borilo proti njim do zadnjega moža in z vsemi sredstvi. V teh težkih časih se zato naslanja Rusija na svojo gospodarsko in politično moč, ki stalno raste, na moralno zaslombo onih, ki si žele miru ter na dobro voljo onih držav, ki so iz tega ali onega vzroka proti vojni in si iskreno žele razvijati v miru svoje trgovske zveze s partnerjem, ki je tako korekten, kakor je sovjetska Rusija. Dovelj močna je tudi ruska vojska, ki je pripravljena boriti se proti vsem napadalcem. —r.

Konferenca balkanskih zunanjih ministrov

PRIHOD MINISTROV TITULESCA, RUDŽIJA BEJA IN MAXIMOSA V BEOGRAD. KONFERENCA BO ZA KLJUČENA DANES S SESTAVO BALKANSKEGA PAKTA.

BEOGRAD, 3. febr. Včeraj sta prispele v Beograd romunski zunanji minister Titulescu in turški zunanji minister Tefvik Rudži bej, ki sta bila zelo svečano sprejeta. Na kolodvoru ju je pričakoval naš zunanji minister dr. Jevtič ter poslaniki vseh prijateljskih držav in ostali diplomati. Med zunanjimi ministri dr. Jevtičem, Titulescom in Tefvikom Rudžijem bejom je bila že kratka predkonferenca, dočim se bo glavna konferenca pričela šele danes po prihodu grškega zunanjega ministra Maxmosa, ki mu je pripravljen prav tako svečan sprejem.

BEOGRAD, 3. febr. Zunanji ministri Jugoslavije, Romunije, Grčije in Turčije so se danes dopoldne sestali k skupni konferenci v poslopu romunskega poslanštva z ozirom na dejstvo,

da je romunski zunanji minister Titulescu še vedno bolan. Ministri so se takoj pričeli podrobno baviti z različnimi vprašanji v zvezi z balkanskim paktom in je pričakovati, da bodo ta posvetovanja izpadla tako ugodno, da bo balkanski pakt že jutri sklenjen in svečano parafiran. Bolgarija in Albanija, ki zaenkrat še nočeta pristopiti k paktu, bosta imeli možnost, to storiti v vsakem trenutku. Drevi bodo zunanji ministri sprejeti v avdenci pri Nj. Vel. kralju in bodo ostali na dvoru tudi na večerji, jutri pa bodo podali o sklepu konference novinarjem svoje izjave o paktu. Kakor se računa, bodo tuji zunanji ministri že jutri zvečer zapustili našo prestolnico in se vrnili domov.

Nemški odgovor avstrijski vladi

NEMCIJA PRAVI, DA NI SPORA MED BERLINOM IN DUNAJEM, PAČ PA LE MED AVSTRIJSKO VLADO IN HITLERJEVCI.

BERLIN, 3. februarja. Nemško zunanje ministrstvo je objavilo odgovor nemške državne vlade na demaršo avstrijske vlade. V uvodu se poudarja, da v predmetnem primeru ne gre za spor med dvema državama v smislu mednarodnega prava, temveč za konflikt med avstrijsko vlado in narodno-socialističnim gibanjem v Avstriji, ki je planilo z elementarno silo na dan in ki ga skuša avstrijska vlada z vsemi razpoložljivimi sredstvi potlačiti. To gibanje pa se ne more in se tudi nikdar ne bo ustavilo na državnih mejah, ker je pač občutek narodne skupnosti večji in močnejši, kakor more biti ovira v obliki državnih mej. Nemška vlada je posvečala tem dogodkom svojo pozornost, ne da bi se pri tem vanje vmešavala ali celo stremela po kaki spremembi mednarodno določenih državnih mej. Iz teh razlogov

tudi odklanja vse avstrijske obtožbe. Trditve, češ, da se razna razstreljiva sistematično vtihotaplja iz Nemčije v Avstrijo, gladko odklanja. Mogoče je, da vtihotaplja razstreljiva posamezniki, nikakor se pa to ne dela sistematično. Nemški tisk je polemiziral le z dunajskim tiskom, ki stoji pod vplivom avstrijske vlade, dočim se je preko bavarskega radia, ki pa nikakor ni namenjen Avstriji, samo obveščala nemška javnost o dogodkih v Avstriji. Sporazum med obema državama je že pričel dobivati vidne oblike, ko je bil na dr. Dollfussov predlog poslan iz Nemčije poseben odposlanec nemške narodno-socialistične stranke, vendar pa so se pogajanja v zadnjem trenutku brez navedbe kakršnihkoli vzrokov s strani dr. Dollfussa razbila in odpovedala.

Finančni zakon odobren

BEOGRAD, 3. februarja. Po dvo-mesečnem proučevanju in pogajanjih je skupščinski finančni odbor na svoji včerajšnji seji sprejel znatno omiljene predloge zakonskih načrtov raznih do datkov k finančnim zakonom, ki jih je predlagal za kritje državnega proračuna finančni minister. Določil se je znižani mnogokratnik pri določevanju davčne podlage za pridobitno pri podjetjih, dalje je odbor sklenil, da se plačajo vsi davčni zaostanki do leta 1932. v 11 letih, ne da bi se obrestovali, sporazumno so se rešile spremembe v zakonih o taksah in trošarinah i. t. d. Finančni odbor je še med drugim sklenil, da se vse zadrage, ki prodajajo svoje blago nečlanom in pa zadrage, ki prodajajo luksuzne predmete in alkoholne pijače, izenačijo z drugimi trgovskimi podjetji. Takse na račune do skupnega zneska 20 Din se ne bodo pobirale, dočim se bo plačevala za račune v znesku od 20 do 100 Din taksa 0.50 Din, nad 100 Din pa 1 Din. Podoželskim obrtnikom, ki jih je v dravski banovini 18.000, se je odobrilo pavšaliranje davkov. Naši poslanci so dosegli z vsem upoštevanjem državnih potreb napram prvotnim

predlogom finančnega ministra znatna omiljenja.

Kongres socialnih demokratov

BEOGRAD, 3. februarja. Danes dopoldne se je pričel tu vsedravnji socialistični kongres, ki bo sklepal o ustanovitvi socialistične stranke v Jugoslaviji. Kongresa se udeležujejo tudi najizrazitejši voditelji in predstavniki socialne demokracije iz vseh evropskih držav. Po dosedanjih izjavah jugoslovanskih socialno demokratičnih voditeljev ter prvakov sodeč se bo stranka vsekakor ustanovila in bo imel prav kongres nalogo, točno določiti program in statute stranke, zlasti glede udeleževanja v gospodarskem in političnem pogledu.

ČISCENJE V FRANCIJI.

PARIZ, 3. februarja. Kakor se doznava, Daladier trdno vztraja pri svoji zahtevi, da postavi prav vse one, ki so kakorkoli zapleteni v zadnje umazane afe-re, pred sodišče, in sicer brez vsakega ozira na njihov družabni ali politični položaj. Napovedujejo se v zvezi s tem velike spremembe v višjih plasteh francoske upravno-politične in sodne službe.

Preorientacija francoske zunanje politike

ODGOVOR NEMČIJE, ANGLEŠKA IN ITALIJANSKA SPOMENICA, LATINSKI BLOK PROTI NEMČIJI IN ANGLIJI?

PARIZ, 3. februarja. Francoski memorandum, ki je bil v ponedeljek izročen nemški vladi, je bil sedaj objavljen. — Francija je v njem napram Nemčiji zelo popustljiva in se zavzema za to, naj se Nemčiji dve leti sicer še ne dovoli oborožitev v zraku, pač pa naj se ji dovolijo topovi za obrambo pred zračnimi napadi. Takajšnji politični krogi se bavijo zelo intenzivno z angleškimi in italijanskimi razorožitvenimi memorandumom ter naglašajo, da je glede Francije italijanski mnogo ugodnejši. Dočim Italija vztraja pri ohranitvi sedanjega stanja oborožitve

zahteva Anglija razorožitev ostalih držav z istočasno oborožitvijo Nemčije. To pomeni silno nevarnost, če se ve, kako naglo in silno bi se Nemčija mogla oborožiti. Francija bo takoj, ko uredi svoje notranje nepravilike, skušala najti pot za zblizanje z Italijo, ki tudi vztraja na višini svoje sedanje oborožitve. Ker je Anglija že ponovno dokazala, da noče prevzeti nobenih jamstev za Francijo v primeru, da bi bila napadena, bo skušal Daladier doseči solidaran nastop vseh latinskih držav v bloku proti bloku Anglije in Nemčije.

Dnevne vesti

Smrt duhovnega svetnika. Sinoči je umrl nenadoma v starosti 55 let ugledni duhovni svetnik g. Martin Petelinšek. Pokojnik je bil rojen v Ločah in je po dovršeni mariborski gimnaziji vstopil v mariborsko bogoslovje. Kaplanoval je po raznih štajerskih župnijah in bil še pred vojno premeščen v Maribor, kjer je služboval kot katehet vse do svoje smrti. Bil je ljubezniv človek in so ga vsi njegovi učenci zelo čislali. Pogreb bo v nedeljo ob 14. uri iz stolnega župnišča na magdalensko pokopališče. Bodí mu ohranjen časten spomin!

Poslovljni večer dr. Pavla Strmška. Starešinstvo »Triglava« je priredilo g. dr. Pavlu Strmšku, ki odhaja iz Maribora v Mursko Soboto, kjer bo prevzel na tamkajšnji realni gimnaziji ravnateljsko mesto, pristrčen poslovljni večer. Odhajajoči profesor je bil eden najagilnejših Triglavčanov in urednik »Triglavskih listov«. Z njim zapuščata Maribor mož, znan po svojem kulturnem, socialnem in šolskem delu. Kako vsestranska je bila njegova aktivnost, je pokazal poslovljni večer, ki so se ga razen odbornikov »Triglava« udeležili tudi bivši minister g. dr. Kukovec, vpokojeni gimnazijski ravnatelj g. dr. Tominšek, g. Kežar, g. dr. Stomal in nekateri občinski svetniki. G. dr. Tominšek je odhajajočega v svojem govoru orisal kot šolnika, dr. Kukovec in Kežar kot komunalnega politika, upravnik gledališča dr. Brenčič kot propagatorja in avtoritativnega gledališkega človeka, g. dr. Irgolič kot narodno obrambnega delavca, pisatelja g. dr. Šnuderl kot vestnega publicista, predsednik starešinske organizacije g. dr. Toplak pa se je posvolil od njega v toplih besedah. Na poslovljnem večeru je bilo izraženo dr. Strmšku iskreno priznanje z željo, da bi na novem mestu z novim delom žel nove uspehe. Murski Soboti pa k pridobitvi ravnatelja dr. Strmška le čestitamo.

Na resolucijo Slovenskega obrtnega društva v Mariboru, ki je bila sestavljena 14. januarja na sestanku Slovenskega obrtnega društva v Mariboru in poslana gospodu podpredsedniku senata dr. Ploju in gg. narodnim poslancem, smo dobili odgovor gospoda Krečičja, da bo vse storil, kar je v njegovih močeh, da se olajša težek položaj naših obrtnikov in upa, da bodo vse davčne zadeve milejše izpadle kakor so bile predvidene. Beograd 24. I. 1934, Krečič Anton, narodni poslanec. Slovensko obrtno društvo vabi vse obrtništvo, da zbira vse svoje davčne težkote in jih odda v pisarni Slovenskega obrtnega društva, Vetrinjska ulica št. 11 I., ker bo nato društvo, odsek za davke in rubežni, poročal narodni skupščini, finančnemu ministrstvu, senatu in pa narodnim poslancem.

Protituberkulozni dinar je dosegel v januarju t. l. vsoto 90.813 Din, ki je namenjena za zgradbo azila tuberkuloznim bolnikom. Vsem darovalcem, kakor stanovanjskim najemnikom, hišnim posestnikom, njihovim upraviteljem in oskrbnikom ter hišnikom iskrena in pristrčna hvala! Ker je izmed vseh smrtnih primerov tuberkuloza še vedno na prvem mestu umrljivosti, je ta požrtvovalnost Mariborčanov samaritansko delo, pri katerem naj bi v tekočem letu sodelovala vsaka hiša, sleherni meščan!

Prihod pevskega zbora iz Novega Sada. Glasbena Matica vabi mariborsko občinstvo zlasti pa vse mariborske pevce, da se polnoštevilno udeležijo sprejema bratskega pevskega zbora iz Novega Sada, ki bo prispel v Maribor v ponedeljek z vlakom ob 11. uri dopoldne.

ČLANSTVU SOKOLA MATICE. Društveni blagajnik, ki posluje vsako sredo od 18. do 19. v društvenih prostorih v Narodnem domu, prosi vse članstvo, naj bi čimprej poravnalo letno članarino!

Občinska organizacija JNS za IV. okraj je imela dne 31. januarja t. l. svoj občni zbor v prostorih gostilne Beranič na Vodniškem trgu. Zbor je bil prav dobro obiskan. Govorili so predsednik okrajne organizacije gg. dr. Lipold, poslanec dr. Pivko in obč. odbornik Tumpej o sedanjem položaju države v političnem in gospodarskem oziru. Za svoja temeljita in zanimiva ter mestoma temperamentna poročila in izvajanja so bili govorniki de-

ležni obilo priznanja in odobravanja. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika g. Franjo Golež, za podpredsednika g. Fr. Mačus, za odbornike pa poleg nekaterih prejšnjih (Benko, Kovačič, Gorše, Klanjšček, Prašelj, Kustar) še gg. Tumpej Rudolf, Ralca Milan, Ul Leopold, Vidmar Ignacij, Soklič Franjo, Jarčič Josip in Kodrič Franc. Za delegate v okrajno skupščino so bili izvoljeni gosp. Rudolf Tumpej, Izidor Benko in Franjo Golež.

Pomočniški izpiti. Na temelju obrtnega zakona poziva mariborsko Združenje krojačev vse kandidate vajence in vajenke krojaške stroke, ki so svojo učno dobo dovršili, da se čimprej javijo v pisarni na Slomškovem trgu št. 14. med uradnimi urami, ki so vsak ponedeljek in četrtek od 18. do 19. ure. Tam dobe vsa nadaljnja in natančnejša navodila glede opravljanja pomočniškega izpita, ki bo v nedeljo 25. t. m. dopoldne. Kandidati naj prinese s seboj prošnjo, učno potrdilo o trajanju učenja od mojstra ali mojstrice in odpustnico obrtne nadaljevalne šole.

Ženski zbor »Novosadskog ženskog muzičkog udruženja« ni velik. Šteje okrog 30 članic, med njimi več odličnih solistkin. Posamezni glasovi so pa tako premišljeno izbrani in uravnoteženi, da zbor s svojimi glasovnimi kvalitetami, umetniško disciplino in izrazno plastiko preseneča. Naši Glasbeni Matici, ki nam je v okviru proslav svoje 15. letnice omogočila nastop tega odličnega zbora, ki ga bomo slišali 6. februarja v kazinski dvorani, moramo biti resnično hvaležni.

O Svetoliku Paščanu, dirigentu »Novosadskog ženskog muzičkog udruženja« in njegovem pevskem zboru je pisal o priliki turneje po češkoslovaški republici »Slovensky Denik« v Bratislavi sledeče: »Zbrani, lepi in skrbno negovani glasovi se spajajo v skladno vlioto celino. Njihovo petje je neverjetno lahko, intonacija kristalno čista, ritem nenadkriljiv, a možnost dinamičnih in izraznih variacij neomejena. Melodijske linije se prepletajo v idealno delikatno tkivo, vendar mu je profil odmerjen. Vse to je dokazovalo, da je g. Svetolik Paščan, dirigent dragocenih kvalitet, glasbenik nežnega čuvstvovanja, ki razume do podrobnosti vokalno umetnost. Simpatična je enostavnost in ekonomija njegovih plastičnih in sugestivnih gest. V tem pogledu bi se mnogi naši dirigenti mogli učiti od njega. Z zadovoljstvom ugotavljamo, da »Novosadsko žensko muzičko udruženje« in njegov dirigent kažeta tako visoke kvalitete! — Koncert, ki ga bo imelo združenje 6. februarja v Mariboru, bo glasbeni užitek prve vrste.

VELIKA KAVARNA III SVENGALI III

Ponedeljek 5. Humoriistični večer. Ponedeljek 5.

V odboru »Novosadskog ženskog muzičkog udruženja« je poleg g. Svetolika Paščana tudi več priznanih glasbenic. Predsednica združenja ga. Vida Vukovardžaninova in podpredsednica ga. Milica Močeva sta odlični pianistini, ki sta nastopali na koncertih že v vseh večjih mestih naše domovine. Gospa Milica Močeva je učenka našega mojstra Cirila Ličarja ter po svojem glasbenem delu znana tudi pri nas v Mariboru. Tajnica je ga. profesorica Nadežda Paščanova, žena dirigenta in soustanoviteljica društva. Poleg ostalih omenimo le še go. Nado Obradovičevu, prof. glasovirja in gdč. Sonjo Dundjersko, mlado temperamentno pianistino, ki oskrbuje pri koncertih klavirsko spremljavo zbora. Strokovna sposobnost teh neumornih delavk, velika ljubezen za pesem in glasbo, blagodejno vpliva in se odraža v umetniškem ustvarjanju celega zbora. Zato nam je umljivo, da se je to mlado glasbeno združenje, ki je bilo ustanovljeno šele leta 1927., povzpelo v kratkem času do tako visoke stopnje dovršenosti. Njegov glasbeno podajanje bomo občudovali v Mariboru pri koncertu 6. februarja.

Sokolska četa v Kamnici priredi danes 3. februarja ob 19. uri v prostorih gostilne Pavesič veselico s plesom. Na programu so tudi razni šaljivi prizori. Prosimo za mnogoštevilno udeležbo. — Odbor.

Predpriprave za reduto ISSK Maribora »Noč smeha«, ki bo na pustno soboto v vseh prostorih »Uniona«, so v polnem teku. Zasiurajte si vstopnice vnaprej pri Zl. Brišnikovi. Sport-Roglič in Geč-Gmusu.

Sportna maškerada SK Železničarja. V soboto 10. februarja priredi SK Železničar v vseh prostorih g. Sluge v Studencih tradicionalno sportno maškerado. Igrala bo godba Drave in klubski orkester. Ples, bar itd. Za neprisiljeno zabavo jamči prireditelj.

Letošnje otroško rajanje našega agilnega ISSK Maribora je sredi zanimanja ne le v vrstah naših malčkov, temveč tudi starešev in prijateljev mladine. Vaje, ki se vrše vsak dan, obetajo krasen potek in velik užitek te naše tradicionalne otroške prireditve. Na sporedu je med drugim tudi 5 soloplesov, poleg drugih točk v skupinah. To rajanje bo na pustno soboto ob pol 17. uri v veliki dvorani »Uniona«.

Slovenska starokatoliška služba božja bo v nedeljo, dne 4. tm. ob 9. uri v mali dvorani Narodnega doma. Vsakdo je vabljen.

Zivinozdravnik

Joža Keluc

je otvoril svojo prakso v Koških pri Mariboru, Aleksandrova cesta 2, v hiši gosp. Feklarja.

Sprejema od 8:30 do 11:30.

Stanovanje: Meljska cesta 41/1, Maribor.

Danes zvečer bo v Narodnem domu velika plesna prireditev društva »Nanos«. Da ne bo manjkalo zemeljskih dobrot ter da bodo prišli plesalci na svoj račun ob zvokih »Bobbi-jazza«, zato jamčijo prireditelji. Razen tega pa še mnogo zabave in smeha ob izbranem programu. Pridite vsi, ker je vstopnina minimalna, to je za malo denarja dosti muzike. Na svidenje ob 20. uri.

Lovci in prijatelji zelene bratovščine se vabijo na lovsko veselico, ki bo dne 3. februarja v gostilni Motl, preje Balon na Pobrežju. Dekoracija dvorane odgovarja lovski razstavi na Mariborskem tednu. Gostje dobrodošli!

»Grajska klet«, danes sveže morske ribe raznih vrst.

Sokolsko društvo Tezno. Sokol Tezno ima svoj društveni nastop dne 3. junija in prosi br. sosedna društva, da na ta dan ne prireajo svojih prireditev. — Zdravo!

Strelska družina na Pobrežju pridno vežba in goji streljanje. V nedeljo, 4. febr. bo priredila svojo prvo strelsko tekmo v dvorani gospe Rojko. Začetek ob 9. uri dopoldne. Za vse člane obvezno; prijatelji vabljeni. Po tekmi razdelitev nagrad najboljšim strelcem. Zdravo!

Rdeči križ na Pobrežju priredi v nedeljo, dne 4. februarja ob 14. uri popoldne svoj redni občni zbor v šoli po običajnem dnevnem redu. Vsi člani in prijatelji društva se vljudno vabijo, da se zbora polnoštevilno udeležijo.

Zopet pomembno planinsko predavanje. V sredo, 7. t. m. bo priredil smučarski odsek SPD zopet velezanimivo planinsko predavanje. V Maribor pride ta gdč. Mohročičeva iz Ljubljane in Celjan g. Kopinšek, ki nam bosta pripovedala zanimive dogodivščine iz lanskih pohodov na kralja evropskih alp Mont Blanc in na sloviti Matterhorn. Predavanje bodo spremljali številni posnetki.

Grajski kino. Do vključno ponedeljka vefilm iz malajske džungle »Dovedi jih žive«. Krasen film iz doživljajev ekspedicije, ki je imela nalog, da dovede zveri iz notranjosti džungle žive. Še nikdar filmsko platno ni prikazalo tako lepe posnetke, kakor jih vidimo prav v tem filmu. — V torek začne najlepši film Jana Kiepure »Pesem za Tebe«.

Kino Union. Od danes dalje prekrasni film petja »Pesem o sreči«, vesela muzikalna veleopereta s slavnim tenorjem radia H. E. Grohom, ki poje v tem filmu šest krasnih pesmi. V nadaljnjih vlogah šarmantna Ery Boos ter znana komika Paul Kemp in Teo Lingen.

Pri Ishijasu sledi na kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice, popijte zjutraj na teče, brez muje izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Sobota, 3. februarja ob 20. uri »Štambulska roža«. Premiera.

Nedelja, 4. februarja ob 15. uri »Trnjulčica«. Otroška predstava. Znižane cene. Ob 20. uri: »Grofica Marica«. Znižane cene. Zadnjič. Gostuje prvi tenor bivše beograjske operete Ivan Gorsky.

Ponedeljek, 5. februarja: Zaprto.

Torek, 6. februarja ob 20. uri: »Okence«. Red C. Znižane cene.

Nedelja v mariborskem gledališču.

»Trnjulčica«, priljubljena otroška igra s petjem, plesom in godbo, se uprizori popoldne ob 15. uri. Ta igra, ki ni samo pravljica, temveč tudi prav zabavna, se je naši deci izredno prikupila. Veljajo znižane cene. Gostovanje operetnega tenorja Ivana Gorskega bo zvečer. Simpatični gost, ki je znan kot član raznih operetnih odrov bo pel partijo Tasila v »Grofici Marici«. Gorsky je mariborskega občinstvu še v najboljšem spominu izza gostovanja beograjske operete, ko je s svojim lepim tenorjem užgal zlasti v opereti »Carjevič«. Ker je to ob enem poslednja uprizoritev »Grofice Marice« in veljajo znižane cene, opozarjamo na to predstavo še posebej.

Slavni donski kozaki pojo v mariborskem gledališču. Po izredno uspehi turneji po Ameriki se vrača slavni zbor donskih kozakov v Jugoslavijo ter priredi v mariborskem gledališču koncert v sredo, 7. tm. zvečer. Zbor, ki ga vodi Sergei Žarov, je dosegel pred dvema letoma pred nabito polno unionsko dvorano naravnost ogromen uspeh.

Drevi je v gledališču premiera Fallove operete »Štambulska roža«. Delo spada med najboljšo operete dunajskega izvora ter ga odlikujeta izvrstna muzika ter zelo zabavna vsebina.

Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkah, usedu (Hexenschuss) se uporablja naravna »Franz Josefova« voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala. Univerzitetne klinike izpričujejo, da je »Franz Josefova« voda posebno v srednjih letih in starostni dobi, izborno čistilno sredstvo za želodec in čreva. — »Franz Josefova« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pogrebno društvo na Pobrežju pri Mariboru, reg. pom. blag., ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo 18. febr. ob 9. uri dopoldne v gostilni g. Hrena na Pobrežju, Cesta na Brezje št. 24.

Najlepše modne liste za pomlad in poletje dobite pri Zlata Brišnik, Maribor, Slovenska ul. 11.

Kolesarsko društvo »Pošta« Radvanje priredi v nedeljo, dne 4. februarja vzdržno s sankami. Odhod ob 13. v gostilni Pšunder, Sp. Radvanje. Vožnja Studenci, Limbuš, Pekre, Radvanje. Po vožnji velika oranžna veselica. Vstop prost!

Če se hočete pošteno nasmejati potem pridite danes zvečer k Sokolu I. v kafe-nico k veseloigr »Drzni plavač«. Začetek ob 20. uri. Jutri, v nedeljo 4. tm. se igra ponovi ob 16. uri po znižanih cenah.

Delavsko pevsko društvo »Enakost« priredi dne 4. februarja pri Sureju v Studencih predpustno veselico. Spored ho zelo pester. Začetek ob 16. uri.

Maistrovim borcem. Zveza Maistrovili borcev vabi vse svoje člane, naj se v čim večjem številu udeležijo dobrodelne prireditve »Nanos«, ki bo drevi v vseh prostorih Narodnega doma.

Nacionalisti. Drevi se udeležimo vsi dobrodelne prireditve »Nanos« v Narodnem domu.

Mali harmonikarji, ki so nastopili na akademiji »Pomladka Jadranske straže, so pomladkarji »Rdečega križa«, ki jih poučuje strok. učitelj Vilko Šusteršič. To liko v izogib zamenjavani. Nove prijave se sprejemajo vsak dan v deški mešč. šoli, Krekova ulica št. 1. II., od 3.—5. ure.

Muzejsko društvo v Mariboru bo imelo svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 11. februarja ob 10. uri v čitalnici Studijske knjižnice. Dnevni red: 1. Otvoritev. 2. Poročilo odbora. 3. Poročilo predsednikov računov. 4. Članarina za 1934. 5. Volitve. 6. Slučajnosti. Vsi člani MMV vljudno vabljeni!

Krajevna organizacija JNS Zg. Polskava je imela svoj redni občni zbor dne 28. I. 1934. V odboru so: Avgust Smerdu, Karol Poherc, Jožef Rainer, Mirko Kappel, Anton Hrastnik, Anton Lab, Pavel Pivec, Franc Pivec, Josip Radič. Anton Opravš in Anton Kopše. Organizacija ima 65 članov; lepo napreduje in se dobro razvija.

Nočna lekarniška služba. Prihodnji teden ima nočno lekarniško službo Mavčeva lekarna »Pri Zamorcu« v Gosposki ulici.

Zanimiva šahovska prireditelja. Pod okriljem kulturnega društva »Triglav« se začne danes, 3. II. turnir, ki bo za Maribor novost. Gg. Mojster Pirc, s. o. s. Kramer, prof. Stuparu, Ostanek in Lešnik bodo odigrali serijo 6 konzultacijskih partij, ki bodo tvorile skupaj nekaj turnir. Igralo se bo tako, da se bodo igralci vsakokrat razdelili v dve različni skupini, ki si bosta stali v 1 partiji nasproti. Prva partija se igra danes ob 20. uri v kavarni »Jadran«, naslednja v sredo, 7. II. Vodja turnirja je g. prof. Sila. Kibici vabljene.

Lutkovno gledališče Sokola Maribor matiča v Narodnem domu uprizaro v nedeljo 4. t. m. ob 15. uri igro v treh dejanjih (S slik) »Zdravnik, smrt in vrage«.

Radio Ljubljana. Spored za nedeljo 4. t. m. Ob 7.30: predavanje o gnojilih in o gnojenju; 8.15: poročila; 8.30: gimnasti; 9: versko predavanje; 9.15: prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve; 9.45: plošče; 10: predvanje za delavce; 10.30: slovenska glasba, izvaja radio orkester; 11.15: koncert pevskega zbora koroških Slovencev iz Kotmarove; 12: čas, operetna vokalna in instrumentalna reproducirana glasba; 16: predavanja o konjereji, pevski zbor SONI vmes citraški koncert »Vešne«; 20: radio orkester; 20.30: slovenske pesni v reproducirani glasbi; 21: vokalni koncert 21.30 radio orkester, vmes čas in poročila. Za ponedeljek 5. t. m. 12.15: izlet v tuje kraje; 12.45: poročila; 13: čas, operni zbori v reproducirani glasbi; 18: gospodinjska ura; 18.30: predavanje o zadnji Indiji; 19: polka je ukazana; 19.30: potovanje po Južni Srbiji; 20: predavanje o štednji; 20.30: prenos opere iz Beograda, v odmoru čas in poročila.

Šest let težke ječe. Preteklo sredo je bil pred tukajšnjim malim kazenskim senatom obsojen 26-letni delavec Janez Mencinger iz Venčeslavcev v Prekmurju na 6 let težke ječe, ker je ubil lani v septembru posestniškega sina Franca Madjara. Iz obtožnice je bilo razvidno, da so krivičnega večera kožuhali fantje pri nekem posestniku v Venčeslavcih. Po končanem delu so se sprli in je v tem prepiru poiskal obtoženi Mencinger kol in udaril z njim Franca Madjara s tako silo po glavi, da mu je razklal lobanjo. Madjar je smrtni poškodbi kmalu nato podlegel. Obtoženec je pri razpravi v celoti priznal svoje krvavo dejanje.

Claude Orval:

Pod krinko

Frederic Evans je naglo stopil nazaj in se umaknil v temnačen kot. Kri mu je divje zaplala in vročično veselje mu je razširilo srce. Njegove poizvedbe so se bile izkazale točne in večletnega zasledovanja je bilo naposled konec; njegovo dolgotrajno beganje križem sveta, njegovo življenje in življenje dveh drugih bitij se bo brutalno končalo tu, v tem mestu. Dvojica, ki ji je bil dve leti za petami, se je nastanila v tem hotelu, nekaj korakov od njega. Frederic Evans je otipal samokres, ki ga je imel v hlačnem žepu in trde črte njegovega obraza je za trenotek razjasnil strahoten usmev.

Dva človeka sta šla mimo njega in Evans je stisnil zobe, ko je zavonjal toli znani mu parfum. Na hodniku so se zaprla vrata in on je planil iz svojega skrivališča.

»Številka osem. Dobro!« je zaškrtal. Stopil je doli v pisarno in vzel sobo sedem. Vrata med obema sobama so bila zaklenjena. Frederic je pristopil ubo in zadržal dih, da bi razumel glasove, ki so prihajali iz one sobe. Toda njegovo sovraštvo je bilo tolikšno, da se je kmalu umaknil od vrat, iz strahu, da ne

Grozna smrt. V neki vasi pri Strigovi je posestnikova žena Ana Dovečarjeva, mati dveh nedoraslih otrok pred dnevi zblaznela. Ko jo je mož nameraval odpeljati z vozom v bolnišnico, je poiskala kuhinjski nož in si ga z vso silo zasačila v srce. Bila je na mestu mrtva. Njena grozna smrt je povzročila veliko sočustvovanje med vaščani.

Nezgodna neznanca. V četrtek zvečer se je v nekem tukajšnjem kinu sredi prve večerne predstave nenadoma zgrudil na tla neki okrog 35 let stari moški, ki je dobil močan božjastni napad. Reševalci so nezavestnega neznanca odpeljali v bolnišnico.

Tatovi perila so zopet na delu. Policiji je prijavila gostilničarka Marija Vokova iz Vojašniške ulice, da ji je izginilo v zadnjih dneh z odklenjenega podstrešja več sušičnega se perila v vrednosti nekaj sto dinarjev. Pred nakupom se javnost svari.

Iz večerajšnje kronike reševalne postaje. Na križišču Vetrinjske in Tattenbachove ulice se je spodrsnilo brezposelnemu delavcu-invalidu Franču Ledineku na poledenem robu pločnika in je reževe padel tako nesrečno, da se je občutno potolkel po telesu, obenem pa si je prelomil leseno nogo pod kolenom. Reševalci so ga odpeljali v domačo oskrbo. Med delom je dobil hud udarec z nekim železnim predmetom po glavi 25letni klij čavničarski pomočnik Henrik Lamprecht iz Jezdarske ulice in pričel krvaveti iz večje ter nevarne rane. Prvo potrebno pomoč je prejel na reševalni postaji. V bolnišnico pa so morali večeraj opoldne reševalci prepeljati 24letnega trgovskega nastavnika Ivana Juriča, ki si je pri smučanju zlomil levo nogo nad gležnjem.

Samomor »niškega Kürtena«. Kakor je znano, je lani zagrešil železniški delavec Milan Vidaković v Nišu in bližnji okolici celo vrsto ostudnih zločinov, ko je izvabljal mlada dekleta na samotna mesta, jih tamkaj onečaščal in jih nato umoril. V preiskavi je Vidaković priznal 5 umorov. Glavna razprava bi morala biti v kratkem, vendar pa se je Vidaković sodil večeraj sam s tem, da se je obesil v svoji celici.

Zaščita kmetov. Pred kratkim smo objavili poziv denarnih zavodov naj jim kmetje predložijo dokaz, da so zaščiteni. Poziv izrecno poudarja, da velja le za tiste dolžnike-kmete, ki tega še niso uradili s svojimi denarnimi zavodi. Nekateri so razumeli ta poziv tako, kot da bi bilo obvezno, da mora biti za vsak dolg do-prinešen dokaz, da je dolžnik res kmet, s potrdilom občine. V mnogih krajih za-druge svoje kmete-dolžnike natančno poznajo in v takih primerih bi bilo tako potrdilo nepotrebno in zlasti ker je združeno s troški. Kjer pa so podani dvomi, tam bo seveda treba ta dvom razrešiti z uradnim potrdilom. Zlasti kmetie-dol-

ži med njim in človekoma, ki ju je zasledoval, nastala telepatična zveza. Legel je na posteljo ter se predal svojim črnim mislim:

»A, Monika...! Tvoja pot je končana! Konec je tvojega bega, konec mojega zasledovanja širom zemeljske oble. Nič več me ne boš vodila za nos, nič več ne boš izzivala mojega občunega in nemočnega gneval! Naposled sem vaju našel, tebe in tvojega ljubimca; to pot mi ne ubežita!«

Nekega večera pred dvema letoma je bil Frederic Evans našel svoje stanovanje prazno. Na mizli je ležal listič: žena mu je bila pobegnila z drugim. Frederic Evans je izpil kupo človeškega trpljenja do dna. Čez noč se je bilo vse v njem izprevrlo; njegova neizmerna ljubezen do žene se je spremenila v brezdanje sovraštvo. Poslej je imel samo še eno željo, neodoljivo željo po maščevanju. Prišel je zasledovati krivca; moral ju je najti, pa da mu je iti do konca sveta. V Genovi sta se mu bila pred očmi izmuznila v avto, potlej pa sta dve leti hitela iz mesta v mesto, iz dežele v deželo. Vedno jima je bil na sledu, a nikoli se mu ni posrečilo dohiti ju. Zadnja tri leta sta bila, meneč da sta že varna pred njim, nekoliko popustila v čuječnosti. Toda po nekem naključju je ne-

Pozor! Ovira,

Sicer malenkostna, ki pa vendar spada k zimskemu sportu prav tako, kakor Nivea. Vi vendar veste, da staviata veter in mraz visoke zahteve na kožo in jo popolnoma izsušita. Koža potrebuje zato posebno varstvo, če noče postati hrapava, rdeča in razpokana. Tu sta Nivea-krema in -olje z ozirom na to, da vsebujeta koži sorodni »Eucerit«, idealna in edinstvena. Zato se zvečer zjutraj in pred turo lepo namažite s kremo ali z oljem. Uspeh: Nobenega mučnega napenjanja, temveč mehka in gladka koža ter sportno svež izgled 24

žniki pri mestnih zavodih si bodo morali tako potrdila oskrbeti v večini primerov.

Naše civilno letalstvo napreduje. V Zagrebu je imel Aeroklub »Naša krila« predvečerašnjim svoj občni zbor, katerega so se udeležili delegati vseh pokrajinskih, oblastnih in krajevnih odborov. Število članov se je dvignilo od lanskih 4.400 na 11.062, dočim je naraslo število civilnih letal od 9 na 31. Lani so bila o-tvorjena nova letališča v Velikem Bečkereku, v Osijeku in Ljubljani, letos pa bodo dograjena letališča v Banjaluki, Kragujevcu, Vršču in Novem Sadu. Soglasno je bila izvoljena nova uprava. Podpore iz državne blagajne se bodo odslej podeljevale vsem pododborom in ne več samo centralni upravi.

Konec zaplenjenih vžigalnikov v ognju. Vžigalniki so monopolski predmet in zato tudi ne manjkajo na poslovnem področju tihotapcev. Finančni organi seveda budno pazijo na te škodljivce državne blagajne in jim vsako leto zaplenijo znatne množine teh modernih kresil. Zaplenjene vžigalnike pošiljajo finančni organi in Beograd, kjer store vžigalniki svoj neslavni konec v livarniških pečeh. Tako je dala monopolna uprava te dni stopiti v neki beograjski železov-livarni znatno množino zaplenjenih vžigalnikov, katerih vrednost je znašala 3 milijone 500.000 Din.

Sejem za živino. Dne 30. januarja je bilo na tukajšnji sejmi za živino prignanih 771 živali, in sicer 7 konj, 8 bikov, 92 volov, 153 krav in 12 telet, prodanih pa je bilo 130 živali, od teh 23 za izvoz v Italijo. Cene za kilogram žive teže so bile naslednje: debeli voli 3.50 do 4 Din, poldebeli 2.75 do 3.25 Din, volji za rejó 2.25 do 3.25 Din, biki za klanje 2.75 do 3.50 Din, klavne krave debele 2.25 do 3.50 Din, plemenske 1.75 do 2.25 Din, krave za klobase 1.50 do 2 Din, molznice in breje krave 2 do 2.50 Din, mlada živina 3 do 4 Din, teleta pa 4.50 do 5 Din. Cene mesa: volovsko meso I. vrste 10 do 12 Din, II. vrste 6 do 8 Din, meso bikov, krav in telet 4 do 7 Din, teletina I. vrste 10 do 15 Din, II. vrste 10 do 12 Din, sveža svinjina 10 do 16 Din.

utrudljivi zasledovalec vendar spet našel njuno sled. Danes sta se bila, ničesar sluteč, ustavila v tem hotelu; le tanka stena ju je ločila od Frederica Evansa, ki se je v duhu že videl maščevanega.

Tedajci je Evans planil na noge: iz sobe so se bili začuli glasovi. Prisluhnil je.

»Nisi še prijavljen?« je rekel Monikin glas. »Tem slabše, jaz pojdem! Oddati moram brzojavko in nakupiti nekaj stvari. Dobiva se na plesu; loža številka štiri.«

Evans je stisnil pesti: moški glas je odgovoril:

»Monika, ali reš moraš iti? Tako rad bi videl, da bi ostala pri meni...«

»Ne! Po vsem, kar sva bila sklenila, je bolje, da grem. Zvečer na svidenje. Ne pozabi; četrta loža.«

Vrata so se odprla in zaprla. Frederic Evans je nekoliko počakal, nato pa je neslišno stopil iz sobe. Na hodniku ni bilo nikogar. Sunkoma je odprl vrata sobe osem. Neki moški je vstal in zakričal. Frederic je zaprl vrata in se naslonil nanje. Tragična tišina je zavladala. Moža sta stala kot vkovana, le oči so živele v njihovih hlevih obrazih in v njih je gorel strah in je žarelo sovraštvo. Tisti mah se je preganjanec zgenil

Za preprečenje nesreč na železniških Sejem za prašiče je bil v četrtek 1. t. m. bolj slabo založen. Na prodaj je bilo 53. prodanih pa le 28 prašičev. Cene so bile naslednje: mladi prašiči 7 do 9 tedenski 120 do 130 Din, 3 do 4 mesečni 200 do 250 Din, 5 do 7 mesečni 320 do 360 Din, 8 do 10 mesečni 450 do 500 Din in enoletni 680 do 850 Din. Cene so se torej napram prejšnjemu tednu nekoliko dvignile. Kilogram žive teže je veljal 7 do 8 Din, mrtve teže pa 9.50 do 10.50 Din.

Poljčane

† **Mirko Deutschmann.** Lansko poletje je maturiral na državni realki v Mariboru, v sredo pa ga je sprejela zemlja vase. Snežna odeja je prekrila svežo gomilo, bela je kakor je bela krsta, ki je za večno zaprla truplo mladeniča, ki je šel po maturi poln načrtov življenju naproti. Preden se je odločil za nadaljnjo pot, je šel še k vojakom, pa je bil pre-slab, da bi žmagal napore vojaške suknje. Pred 4 meseci je prišel v Poljčane, od tu pa v bolnišnico, odkoder se ni več povrnil njegov duh, le njegovo telo so še sprejeli njegovi najdražji, prijatelji in znanci. Nepopisna je bila žalost staršev, ki so upali do zadnjega, da se bo njih sin, ki so zanj z ljubeznijo doprinesli vsako žrtev, da mu pomorejo v življenju v svetlejšo bodočnost, še izkopal. V velikem številu smo ga spremili v sredo na tukajšnje pokopališče. Pevci-Sokoli, s katerimi je 7 let skupno prepeval, so mu zapeli »Vigrah...« in »Blaogr mu...« Vsem je legla žalost na srce ob misli, da mora v grob tako mlado življenje. Solze so zalile oči, ko se je njegov drug, tovariš Mesarič poslavljaj od Mirka: »Ali se spominjaš, kako smo prepevali in vsovali, ali se spominjaš ko smo se poslavljali od tebe, ko si odšel k vojakom in ti še posledničk zapeli na kolodvoru. Kdo je mislil takrat, da bo prišlo tako...« Naj bo mladeniču, ki ga je smrt v cvetju mladosti iztrgala najdražjim za sebe, zemljica lahka! Preostalim pa naj bo v uteho, da ga življenje, ki je dandanašnji včasih tako bridko, vsaj ni razočaralo!

in prekinil zloveščo tišino. Frederic je planil in njegove roke so se z neodoljivo silo sklenile okrog sovražnikovega vratu. Boj je bil strašen, a kratek; morilec je kmalu začutil, da drži v rokah le še mrtvo telo. Njegovi prsti so popustili, in truplo je zdrknilo na tla.

Po bliskovo in s strahotno hladnokrvnostjo je Frederic Evans z očmi preletel sobo. Na postelji je ležala baršunasta krinka in črn domino. Frederic si je ogrnil plašč, pograbil krinko in odprl vrata. Pred seboj je zagledal moža, ki ga je bil očitno privabil ropot boja. Morilec ga je z vso močjo sunil stran in se pogнал v beg. Ko je bežal po stopnicah, se je za njim dvignil vihar krikov in brnenje zvoncev. Zdrvil je čez pred-dvorje in planil na ulico. V teku je pogledal nazaj; iz hotela se je za njim pog-nala skupina ljudi. Podvojil je napor in ko je dospel pred dvorano, kjer je bil ples, je imel zasledovalce že daleč za seboj. Hlastno je stopil v dvorano, si utrl pot med plesalci in si naglo nadel krinko; v neki loži je zagledal Moniko, ki se je naslanjala na baršunasto pre-grado. Ob pogledu nanjo mu je bilo, kakor da ga hoče razburjenje zadušiti: z vsem naporom se je premagal. Odhitel je po stopnicah in potrkal na vrata četrte lože.

Bismarck in pruski duh ter podonavsko vprašanje

PREDAVANJE G. UNIV. PROF. DR. LJ. HAUPTMANNA IZ ZAGREBA.

Zopet je pozdravila Ljudska univerza znamenitega zgodovinarja, našega rojaka prof. dr. Ljudmila Hauptmanna iz Zagreba, v svoji sredi, Obdelal je dve važni vprašanji: Bismarck in pruski duh ter podonavsko vprašanje. Iz prvega povzemamo:

»Dne 21. marca 1933. je umrlo naziranje poslednjih 150 let o nemški državi.« Reich je nastopil pot v tretje carstvo v imenu »nesmrtnega pruskega duha«, ki je postal duh vse Nemčije. Ali za čudo ni to duh železnega kancelarja, temveč duh železne strogosti, duh dolžnosti, duh koncentracijskih taborišč in krvavih sodb, skratka duh velikega Friderika II. Neugodna zemljepisna lega ni nudila Germanom udobna in zaključena bivališča: duh, neizprosni in trdi jim je gradil državo tam že od početka za dobe Karla Velikega vse do danes.

Napolnjen z oholostjo krutih konkvistadorjev pokristjanjuje viteški red polabske Slovence, te »sinove Satana«, na katere prireja pravcate vojne pohode, ustvarjajoč si svoj »Lebensraum«. Martin Luther razčisti usodepolno razmerje med državo in cerkvijo, ko osnuje svoj nauk »poklicu«, smatrajoč vsako zvanje za poslanstvo božje, ki daje zavest v Bogu izpolnjene dolžnosti. Vendar bi bila lutheranska Nemčija omamljena z geslom trpne pokornosti, porinila od egoističnih stremiljenj nemških knezov, da ji ni vtil Calvin novega duha napredka, zakaj njegov verski nazor je kult uspeha, strnjene energije in nepremagljive vztrajnosti svojih priveržencev. Calvinizem si osvoji pruski dvor (J. Sigismund, Georg, Viljem, Friderik Viljem I.), preide sevé vzporedno s tem pokretom v široke plasti naroda ter doseže, posebljen v zadnjem od trojice velikih Hohenzollerncv, s Friderikom II., svoj vrhovni cilj: moč in veličino države. Nov rod jeklenih realistov izide v naslednjih decenijah iz te špartanske šole: Roon, Moltke, princ Viljem in Bismarck.

Ves povezan s svojo zemljo korenini Bismarck globoko v domači grudi. Ni mu bilo do vojaške službe. Po dovršenih pravnih študijah in kratki upravni službi se šele po 12-letnem junckerstvu povrne v državno službo kot pruski odposlanec v frankfurtski parlament Nemške zveze. Brez srčnega odnosa do hohenzollerške Prusije in brez brige za racionalizem svo je dobe je bil poln gorečnosti za živo prirodu, kltije, rast in dozorevanje. Ves tak je bil tudi v politiki: hladno pogazi načela doktrinarnega legitimizma, ki ga nadomesti s svobodno metodo odločitve od slučaja do slučaja po možnosti in nuji. Država mu ni »slučajni agregat prava«, temveč živ ustroj, ki živi svoje življenje kakor vsako drugo živo bitje in

politika ni zanj drugega kakor pametna državna pedagogika. Skrbno se čuva, da bi Prusijo ne izmalčil po kakem katekizmu togih doktrinarjev. Z železno roko neodoljive veličine osebnosti je usmerjal Bismarck nemško politiko, dokler ni mogel smelo vzleteti s Prusijo na krmilu in »teutonskim hudičem« kot sopotnikom. Na tem poletu mu je bila naklonjena zmaga za zmago: 1864 si izvohuje Schleswig-Holstein, 1866 si pridobi parlament zveznega sveta, v istem letu izloči Avstrijo iz Nemške zveze ter proglasi 1871. l. pruskega kralja za cesarja Nemčije v znamenitem Versaillesu.

Velika, zedinjena Nemčija ni torej za sluga Friderikove Prusije, mrtve tehnike, temveč živ, demonske državne zamisli genialnega kancelarja, ki je oživel pruski državni egoizem sile z organskim pojmovanjem romantike. Bil je resnično železen, dokler je urejeval možato Prusijo, a ves oprezen zdravnik, ko se mu je v težkih bojih rodilo dete nemškega edinstva.

V drugem predavanju je učeni gospod predavatelj iz niza značilnih dogodkov prikazal vso temeljno važnost podonavskega vprašanja.

Na početku podonavskega problema stoji usodepolna zemljepisna zapreka med zapadno in prekorensko Evropo. Na zapadu je nacionalna država dar prirode. Morje in vrhovi obdajajo pokrajine, srečno zbrane okoli prirodnih središč, iz katerih se je mogla širiti misel edinstva na vse strani. Tako je bilo v Franciji in v Angliji. Ob Renu vsega tega ni. Ozemlje se tu razpne pri vzhodu v nedogledno rusko nižino, a proti jugovzhodu v niz podonavskih korit in kotlin, ki nimajo ne konca, ne kraja. Nemčija ni dobila naravnih meja, niti naravnega središča. Zaman iščemo 9 stoletij njeno prestolico. V Aachenu se kronajo nemški cesarji, ali pa le izvršujejo vladarske posle po raznih dvorih, po raznih samostanih. V poznem srednjem veku postane Frankfurt zvezno mesto, a politično središče se menja, ker vlada vsaka dinastija iz drugega kota: Monakovega, Dunaja, Prage ali Gradca. Popolnoma drugače so vzrastle prestolnice ob Seini in Themsi. Tako nalikuje srednja Evropa poljsko-ruskemu tipu, kjer se tudi prestolnice selijo iz Gnezna v Krakov, iz Krakova v Varšavo ali iz Kijeva preko Moskve in Petrograda nazaj v Moskvo.

Taka nesrečna zemljepisna lega podonavskega ozemlja ga mora tudi gospodarsko prisiliti, da se na njem za vsako ceno sporazumeje nasledstvene države. Beneševa mala antanta je prva etapa zavarovanj proti vsakemu iznenadevanju in seveda proti vsaki reviziji. Dne

1. III. 1932. je presenetil politično Evropo načrtu francoskega prem. Tardieuja, Italija in Nemčija sta ga pa onemogočili. Mussolini je koval svoj načrt o direktoriju veselil. Tektonski in etnografski preplet sam sili nacionalne države na sporazum, (ki ga vroče zagovarjajo Masaryk, Beneš, Cvijič i. dr.) k vzajemnemu sodelovanju, ker drugače bo pogazila diktatura neukrotljiva sila močnejšega šibkejšega.

Uspeli predavanji sta se globoko dojmili občinstvu, ki je pazljivo sledilo razporeditvi težke zgodovinske in geopolitične snovi. Gospodu prof. Lj. Hauptmannu pa gre prav posebna zahvala, da je živo prikazal občinstvu naše Ljudske univerze vprašanja sodobnega političnega življenja v luči zgodovinskega izsledovanja ter mu predočil globoko ležeče vzroke in pogoje za današnje politično stanje.

Kulturne vesti

Maribor in Novi Sad

ležita sicer daleč narazen, sta si pa po legi, okolici, zunanosti in prebivalstvu močno podobna. Kar sem videl naših mest, in kjerkoli smo prepevali z Glasbeno Matico, nikjer se nismo počutili tako domače in tako neprisiljeno bratsko sprejete ko v Novem Sadu. Deputacija novosadskih pevcev nam je prav do Beograda prišla nasproti, v Novem Sadu pa nas je pričakovala tisoč in tisočglava množica in nas pozdravljala kot brate Slovence in se kar trgala, da nas kot svoje goste povede pod domačo streho. Od tega bo že kmalu 10 let, ves ta čas pa smo želeli, da jim v Mariboru vrnemo njih ljubezen, pa jih ni in ni bilo.

Zdaj so na poti in pridejo tudi v Maribor. Mariborčani radi prezrejo lepake, slike in tudi reklamo v listih, morebiti pa imajo te vrstice več sreče in jim le pridejo pod oči. In če, naj jim povedo, da pride v ponedeljek pred pol 12. uro v Maribor najboljši jugoslovanski zbor, ki si je s svojo umetnostjo priboril že prvenstvo in kraljevo zlato liro. In kar je najbolj zanimivo, obstoji ta zbor iz 33 dam pod taktirko g. Svetolika Paščana, ki obvlada svojo umetniško družino kot menda noben drug dirigent svojega zbora. Da je bil tekom petih let svojega obstoja tudi že v Češki, smo že čitali v tem listu. V torek zvečer pojejo v naši kazinski dvorani. Od Mariborčanov sva jih slišala menda samo dva. Da pa na najkrajši način opišem utis njihovega petja, povem le, da jim je ob nastopu mnogo drugih zborov bilo določeno, da zapojejo samo dve pesmi, publika pa je kakor zblaznela ploskala in upila, da so morali še štiri ali pet pesmi dodati.

Program, ki ga izvajajo v Mariboru, je pester ko šopek cvetic, že pri prvi pesmi bo pa tudi vsak lajik lahko ocenil, da stoji pred zborom, ki si je priboril kraljevo nagrado. Kdor tedaj hoče res nekaj nenavadno lepega, popolnega in dovršenega slišati, idi v torek zvečer in se prepričaj! »Novosadsko žensko muzičko udruženje« je prvak Jugoslavije in še bo najbrž dolgo, dolgo. Glasbena Matica in žensko društvo se skrbno pripravljata na pristrčen sprejem dragih gostov. Menda ne bo preveč zahtevano, če se pri tej priliki obrnemo tudi do naših meščanov in jih vabimo, da s svojo navzočnostjo pri sprejemu mladih pevki vsaj deloma vrnejo Novemu Sadu, kar je v bratski ljubezni nudil zastopnikom Maribora in Slovencev sploh.

France Kralj: Moja pot. (Slovenske poti, zvezek XII.)

Izdala in založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Cena: vezan izvod 40 Din, s poštnino vred Din 41. V tej ljubko opremljeni in razkošno ilustrirani knjigi, ki sodi med najlepše in najzanimivejše zvezke »Slovenskih poti«, pripoveduje eden predstavitev pojvine slovenske likovne umetnosti, France Kralj, o svojem kraju in o svoji zgodnji mladosti. Njegove sočne in nenavadno iskrene slike iz ljudskega življenja na Dolenjskem razodevajo močnega pripovednika-slikarja. V II. delu te nad vse zanimive avtobiografije se pisatelj bavi s svojim šolanjem in z dozorevanjem v umetnika; pove nam marsikaj iz življenja mladih upodablajočih umetnikov, o njihovem šolanju, o boju za samostojni izraz in za pravilno usmerjenost v času in okolju. V tretjem delu se bavi z umetnostnimi razmerami v domovini. »Moja pot« je spisana izredno živahno in je po svoji vsebini in obliki nenavaden pojav v naši književnosti, pojav, ki je vredna pozornosti vsega čitajočega občinstva.

Knjigo krasi večbarvna reprodukcija avtorjeve slike »Moja žena«, njegova slika in faksimile in 15 prav dobrih posnetkov Kraljevih slik, kipov in risb. S tem zvezkom »Slovenskih poti« bo imel zlasti vsak prijatelj likovne umetnosti posebno veselje.

Josip Korban: Mrtvi menih. Celje 1933. Založil Franc Leskovšek, Celje. Strani 110. — Josip Korban je tih, a marljiv mladinski pisatelj, ki sodeluje pri večini naših mladinskih časopisov in nam pošilja iz svojega skrivališča pod Savinjskimi alpami sedaj že svojo deveto mladinsko knjigo, kakor vse prejšnje tudi to preko svojega zvestega založnika Leskovška. Celje je sploh nekako naše središče za mladinsko slovstvo, v kolikor ga ne izdaja Ljubljana. V knjigi »Mrtvi menih« objavlja poleg uvodne še devet drugih mladinskih črtic, pravljic in povestic, in sicer, ki jim je dal naslove: Razbojnik Cefirin, Kutnarjev Štefuc, Rdeči strah, Ciganček Marko, Petrinov Valent, Začarana puška, Kastor, Odličnjakinja in Pokvarjeni koni. Njegovo pripovedovanje je lagodno, kakor prijetno kramljanje, zato najde med mladino krog zvestih bralcev. Našel jih bo tudi »Mrtvi menih«. V polplatno vezana knjiga stane 20 Din. Dobi se pri založniku in po knjigarnah.

Ptuj

Promocija. Na zagrebški univerzi je bil promoviran za doktorja agronomskih znanosti g. Lado Jerše, sin ptujskega župana g. Jeršeta in bivši predsednik in odbornik JAD »Triglava«. Na veterinarski fakulteti pa je bil diplomiran g. Fran Irgl od Sv. Urbana pri Ptujju. Čestitamo!

Brezposeln okradel svojega dobrotnika. Posestnik Jožef Kranjc iz Lancoveci je iz usmiljenja vzel v službo 19letnega Janeza Vuka iz Gorenjskega vrha, ker se mu je bridko pritoževal, da je že dalje časa brezposeln. V resnici pa je bila njegova brezposelnost le preteza, da počaka priliko, da okrade svojega gospodarja. Po enem tednu zaposlitve se mu je ta prilika tudi nudila; gospodar in gospodinja sta bila preteklo soboto odsotna, komaj sta se oddaljila od hiše, je Vuk najprej razbil omaro, potem pa še s silo odprl majhno škrinjico, kjer je slutil denar, ter odnesel nad 3000 Din gotovine in nekaj obleke. Napotil se je naravnost v Ptuj, kjer si je kupil novo obleko in perilo, se preoblekel in jo neovirano mahnil proti Ormožu. Orožniki v Ptujju, ki so bili še isto jutro obveščeni o tatvini, so takoj uvedli preiskavo in zasledovanje, toda prefriganca še v trenotku, ko to pišemo, niso mogli izslediti. Vuk je pri svoji mladosti že star grešnik in večkrat kaznovan. Zadnje 18mesečno ječo radi enakega delikta, je odsedel v Mariboru, od koder je bil šele pred kratkim izpuščen. Tudi dobra reklama za brezposelne!

Koncert. V nedeljo 4. t. m. bo ob 20. uri v dvorani Glasbene Matice v Ptujju vokalni koncert F. Lukmana, bivšega člana beogradske operete. Pri glasovinarju ga. prof. Vrabčeva.

»Kip Svobode« popravljajo.

Po vesteh ameriških listov bo znameniti »Kip Svobode« v newyorškem pristanišču v kratkem temeljito popravljen. Dela bodo trajala šest mesecev in bodo veljala 25 tisoč dolarjev, ki jih je vlada že odobrila. Omenjeni kip je delo kiparja Bartholda in ga je Francija darovala razpuščenim državam, Svečano odkrit je bil leta 1886.

Na pragu je postal. Ona, ki jo je bil tolikanj ljubil, je bila jedva korak od nje. Nehote se je pod krinko nežno nasmehnil; obšel ga je bil spomin na one srečne čase, ki jih ne bo nikdar več. Tedajci pa mu je smeh otrpnil na obrazu; štirje možje so stopili v dvorano. Kakor bi trenil, so bili vsi dohodi in izhodi zastraženi. Evans je videl, da je izgubljen. Spričo preteče nevarnosti se je spomnil svoje osvete, tisti mah se mu je vrnila hladnokrvnost. Prisedel je k Moniki.

»Odložite krinko, dragec«, je izpregovorila ta, »strašni ste! Ne? Kakor izvoljite. Povem vam, da se ne nameravam vrniti v hotel, moja prtljaga je že na postaji. Nakupila sem si nekatere neobhodno potrebne stvari in poslala brzojavko Fredericu.«

Frederic Evans je planil kvišku. »Kako? Kaj pravite?« je vprašal hrupavo.

»Ah, nikar, dragec, prosim vas, ne govorite v tem tragičnem tonu! Predvsem nikakih prizorov; saj veste, kako sva se dogovorila. Moj sklep je nepreklicen.«

Za trenotek se je zazrla v Frederica Evansa, ki se je bil sklonil naprej in se z rokami krčevito prijel za rob mize ter željno prisluškoval njenim besedam.

»Oh, dragec«, je nadaljevala nekoliko mehkeje, »občalujem, da sem vam mo-

rala to povedati, a kaj hočete, krivda mi ne vaša ne moja. Šla sem bila z vami meneč, da vas ljubim, v upanju da bom srečna. Toda na žalost sem spoznala, da je moja podzavestna globoka in resnična ljubezen veljala onemu, ki sem ga zapustila. Ne!... molčite, prosim vas! Že davno bi bila Frederica prosila odpuščanja, toda bala sem se, da ne bi mislil, da se vrnem k njemu samo iz strahu. Danes, ko naju je bil naposled izgubil iz oči, sem mu lahko svobodno brzojavila; videl bo, da ga nisem poiskala iz sebičnih nagibov. Vrnem se v hišo, ki bi je nikdar ne bi bila smela zapustiti, in če pristane na to, ga ne zapustim nikdar več. Ljubila ga bom, in danes vem, da nikoli nisem ljubila drugega; povedala mu bom resnico in on mi bo verjel!«

Od brezumnega veselja ne vedoč kaj dela, si je Frederic Evans strgal krinko z obraza in proseče iztegnil roke. Monika je vzkliznila. Tedajci pa je z Fredericovega obraza izginila vsa kri; na hodniku so se začuli koraki. Vrata so se odprla in ložo so preplavili stražniki. Frederic je omahnil na stol; s prepadečim obrazom se je obrnil k Moniki in obupno lhte je zaječal:

»Monika!... Monika!... Prepozno!... Ubil sem ga!... Ubil sem ga!...«

Sokolske vesti

Bilanca dela Sokola v Selnici ob Dravi

Dne 26. januarja se je vršil v šoli redni občni zbor Sokolskega društva Selnica ob Dravi. Ob 8. uri je br. starosta Žunko otvoril zbor s pozdravnim govorom in čitanjem zvezine poslanice. Za njim je poročala s. tajnica Filipčičeva, ki je v svojem tajniškem poročilu podrobno opisala delovanje domačega društva v preteklem letu. Sestra Bukavčeva je podala blagajniško poročilo, iz katerega je razvidno, da se je moralo društvo lani kljub pridnosti in agilnosti boriti za gnotna sredstva, da uravnovesi svoj proračun. Sledilo je poročilo br. načelnika Reša, ki je poročal, da se je v lanskem letu društvo v glavnem pripravljalo za pokrajinski zlet v Ljubljani, katerega se je udeležilo za naše društvo lepo število članov teza lovadcev in telovadk. Tudi bratskega nastopa v Rušah se je udeležilo z naraščanjem čez sto Sokolov in Sokolic. Na blinokšni ponedeljek se je vršil, kakor vsako leto na ta dan, izlet na mejo k Sv. Duhu, kjer so bili popoldan tudi nastopi in se je zapelo nekaj narodnih pesmi. Tako pridemo vsaj vsako leto enkrat skupaj z brati onkraj mejnih, da vidijo, da jih nismo pozabili, in jih tudi nikdar ne bomo. Zatem se je oglašil br. prosvetar Kikl, ki je s pristranskimi in navdušenimi besedami govoril o sokolstvu in bodril navzoče, da vztrajajo z isto verno v sokolskih vrstah in potegnejo še druge v naš krog, da bo naše društvo trden stebel ob meji naše lepe domovine. Za lepe uspehe v društvu se je tudi zahvaliti agilni načelnici sestri Volmajerjevi, ki je požrtvovalno vodila članice od uspeha do uspeha. Za novo društveno upravo so predlagani: starosta br. Žunko Jožef, podstarosta br. Volmajer Ivo, tajnica s. Filipčič, prosvetar br. Kikl Janko, načelnik br. Reš Franjo, namestnik br. Kikl Janko, načelnica s. Volmajer Irma, namestnica s. Volmajer Olga. V nadaljni odbor pa sestre Regoršek, Obranova, Bukavec Jožica, Kotnik Linka, Konečnik Franja in bratje Žvokl, Buhleitner, Kotnik in za revizorja brata Grahor Viktor in Zidarič.

Sokolsko društvo Mežica je priredilo 27. in 28. januarja za vse oddelke smučarske in sankarske tekme v okolici Mežice. Tekmovalo je za darila 115 pripadnikov, izven konkurence pa 10 nečlanov. V smuku in smučskih likih si je na zelo naporni progi priboril prvo mesto lanski prvak društva br. Maks Golob med člani, med naraščajniki pa Stanko Šahman. Drugo naraščajniko sta zasedla med člani in tretje mesto sta zasedla med člani brata Nace Krakolinik in Emerih Dretnik, med naraščajniki pa Jože Koprivnik in Mirko Ule. V tekmi članic v smuku je odnesla prvo mesto s. Franja Stopar, izven konkurence pa gđc. Roža Najverš, ki je v ženski vrsti dosegla najboljši čas. Tekme v smuku so se vršile ločeno po skupinah tudi za večje in manjše otroke. Najmlajši smučarji so pokazali že izredno lepe uspehe. Posebno zabavno je bilo pri sankarski tekmi, ki so jo izvedli vsi oddelki na 1500 m odnosno 800 dolgi progi. Po končanih tekmah so tekmovalci napolnili dvorano Stoparjeve gostilne, kjer sta bila deca in naraščaj izdatno pogoščena z mrzlim prigrizkom in čajem. Nato je br. starosta R. Gallob po vzpodbudnem nagovoru razdelil zmagovalcem diplome in darila. — Tekme je dobro pripravil in spretno vodil br. Mirko Stopar. Lepi uspeh tekme kali le nesreča br. Miloša Mlakarja, ki si je, vršeč kontrolno službo na progi, pri padcu zlomil nogo. Bil je takoj prepeljan v bolnišnico v Črno. Iskreno sočuvstvujemo z njim in mu želimo, da bi kmalu in dobro okrevl. Pri tej priliki se uprava društva najtojeje zahvaljuje gospodu generalnemu ravnatelju rudnika, da je dal svoj avto na razpolago za prevoz ponesrečenega brata v bolnišnico. Istotako najlepša hvala sestram in gospem, ki so napake potic in šartiljev, da smo lahko po tekmi našo mladino dobro pogostili. Hvala tudi gosp. Stoparju za dvorano.

Sokolska četa v Radvanju je imela svoj redni letni občni zbor v Radvanjski šoli 7. pr. m. Iz poročil posameznih funkcionarjev je bil razviden lep napredek sokolskega dela v preteklem letu. Sokolska četa vrši v našem kraju važno

misijo nacionalnega in kulturnega udeleževanja. Zaznamuje pa tudi lep napredek v telesni vzgoji. Četa se je z vidnim uspehom udeleževala in sodelovala pri raznih prireditvah in obveznostih. Njeni člani so si na raznih tekmah priborili več diplom, na pokrajinskem zletu v Ljubljani pa celo lovorjev venec. Posebno pažnjo posveča vzgoji sokolske mladine. Z veliko požrtvovalnostjo je poslala na pokrajinski zlet v Ljubljano 46 otrok in naraščajnikov ter 19 telovadskih članov in članic. Častno zastopana pa je bila tudi na zletih v Ljutomeru in Ptuj. Četa ima lasten oder in je priredila lani več lepo uspešnih in dobro obiskanih iger. Ima pa tudi svojo godbo na pihala, ki lepo napreduje. Tudi si je osnovala knjižnico, katere se članstvo, zlasti pa mladina, pridno poslužuje. Dobro obiskani občni zbor sta v pristranskih besedah pozdravila starosta matičnega društva brat Jože Mohorko in župni odposlanec brat dr. Pivko. Oba sta k vidnemu napredku čete čestitala in bodrila članstvo k nadaljnjemu vztrajnemu sokolskemu delu. Pri volitvah je bil izvoljen za starosta brat Štefan Firm, za podstarosta br. France Vizovišek, za načelnika br. Beno Firm, za podnačelnika br. Sebastijan Muhič, za načelnico sestru Marica Spendlova, za podnačelnico s. Ivanka Knezova, za tajnika br. Džura, za prosvetarja in knjižničarja br. Ciril Konečnik, za blagajnika br. Ivan Kramžer. S ponovnim pozivom za dobrobit in napredek mlade sokolske postojanke je starosta br. Firm zaključil lepo uspešni občni zbor s krepkim sokolskim »Zdravo!«

Sokolsko društvo Križevci pri Ljutomeru, je imelo 14. januarja svoj letni občni zbor ob navzočnosti lepega števila članstva. Med važnejšimi prireditvami preteklega leta je bila akademija 1. decembra, Miklavžev večer in Silvestrovo s čajanko; vse te prireditve je spremljal lastni tamburaški zbor. Nova uprava je v glavnem ista, razen načelništva, ki ga je sprejel br. Golar, podnačelnice, kar je s. Repova in knjižničarke, kar je s. Kosijska. Nova uprava je začela tudi intenzivno delo; 11. februarja bo uprizoril dramatski odsek veseligr »Rodeljub iz Amerike«. Vprizoritev bo pri g. Hanžekoviču popoldne ob 5. uri. Vabimo vse prijatelje sokolstva. Zdravo!

Sokolsko društvo Tezno, Sokol Tezno bo imel letošnji javni nastop na letnem telovadišču 3. junija in prōsi vsa bratska sosedna društva, da na ta dan ne prirejajo svojih prireditev.

Sokolsko društvo Maribor III. priredi v nedeljo 4. februarja ob 15. uri v krčevinski šoli (Tomšičev dvored) Horštovo zabavno komedijo: »Nebesna zemlja«. Obiskovalci ljudskih odrov so vladno vabljani.

Sokolsko srce. Splošna gospodarska kriza in vse njene težke posledice so občutno zadele tudi sokolske vrste, v katerih je vsak dan vedno več bratov in sester brez zaslužka in kruha. Sokolstvo je verno svojim načelom pokrenilo akcijo, da bi tem bratom in sestram omililo gorje, ki jih je zadelo. Izvršni odbor zveze je razpravljal o raznih možnostih, kako bi se brezposelnim pomagalo in je sklenil organizirati prodajo malih rdečih src kot odkupnino. Ta srca se bodo nosila namesto sokolskih znakov kot javni dokaz, da je tisti, ki nosi to srce, dal svoj obulns za siromašne brate in sestre.

Sport

Tekmovanje za damsko smučarsko prvenstvo MZSP

Včeraj se je vršilo v Ptuj tekmovalje za letošnje damsko prvenstvo Mariborske zimskosportne podzveze. Tekmovanje je dobro organiziral SK Ptuj. Startalo je 16 dam, članic klubov SK Ptuj, SK Železničarja, SSK Maratona, SK Rapida, Smučarskega kluba Celje in Sokola matice Maribor. Snežne razmere so bile zelo ugodne in je bilo tudi za tekmo veliko zanimanje. Tekmovalna proga je bila dolga 5 km, start in cilj pa sta bila pri gostilni »Novi svet«. MZSP sta pri

tekmi zastopala gg. Kramberger in Parma. Rezultati so bili naslednji: dame nad 20 let: 1. Elza Kreinerjeva (Maraton, Maribor) v času 26:32, isti čas je dosegla tudi Josipina Sakotnikova (SK Ptuj). Zreb je odločil za Kreinerjevo, ki je postala prvakinja MZSP. Tretja je bila Rija Urhova (Sm. kl. Celje) 28:10, 4. Inge Steinbekova (Sm. kl. Celje) 28:20, 5. Ljubica Smerdujeva (Sokol Maribor matice) 30, 6. Vali Gračnerjeva (Sm. kl. Celje) 31:20, 31:20, 7. Danica Navrškova (SK Ptuj) 32 in 8. Marija Mühleisnova (SK Rapid) 32:19. Dame pod 20 let: Greta Hellerjeva (SK Rapid) 28:47, 2. T. Sprušinova (SK Ptuj).

Popoldne ob 14. so se vršile mladinske tekme. Rezultati so bili naslednji: od 14 do 15 let (5 km): 1. Dušan Dostal (Sokol Ptuj) 25:45, 2. Franjo Volni (SK Ptuj) 25:58, 3. Karol Bradač (Maraton) 26:20. Od 12 do 13 let (3 km): 1. Fr. Krasnik (SPD Prevalje) 18, 2. Rud. Molitor (SK Ptuj) 18:4, 3. V. Blanke (SK Ptuj) 18:10.

Organizacija reklame in propagande

POUČNA RAZSTAVA O REKLAMNI IN PROPAGANDNI TEHNIKI IN RAZSTAVA JUGOSLOVANSKIH LEPKOV.

V okviru letošnjega spomladanskega velesajma, ki bo od 30. maja do 10. junija, pripravljiva uprava gospodarskim krogom in sploh obiskovalcem veliko in poučno presenečenje. Na programu je namreč tudi poučna razstava o reklamni in lepkih.

Reklama je v svetovnem gospodarstvu važen faktor, katerega priznavajo vsi, s pridom pa uporabljajo v škodo drugih le eni. Reklamni načini za pridobitev kupcev in oddajo blaga so sila številni. Pri nas je reklama in propaganda šele v povojih, tudi nje obseg ni velik in propagandna sredstva so skromna. Reklama in propaganda je veda! Vsako večje podjetje bi moralo imeti svojega strokovnjaka za reklamo in s pridom uporabljati nasvete dobrih reklamnih podjetij. Trgovec niti ne ve, da je draga, pri tem pa slaba in nepremišljena reklama lahko celo negativna. Reklamna stroka zahteva mnogo znanja, poznavanja in izkušnji. Ona reklama in propagandna sredstva pa, ki so se pri nas uveljavila, so mnogokrat v svoji zamisli in izvedbi dovršena in enakovredna tujim.

Da se pokaže način propagande pri drugih narodih in na drugih celinah, pouda nove smernice za uspešno propagando, nudi pregled in kritiko dobrih in slabih reklamnih sredstev in njih sestave, bo prirejena na velesajmu nazorna in poučna razstava, ki bo nudila in pomagala obiskovalcu v krajšem času več kot za-

Po tekmah so bile razglašene nagrade in je prvakinja podzveze prejela lepo darilo podzveze, drugoplasirana pa darilo ptujske mestne občine.

Mariborski tekmovalci za državno smučarsko prvenstvo. Davi se je odpejalo 18 smučarjev tekmovalcev članov mariborskih klubov na tekmovalje za državno smučsko prvenstvo g. Parma.

Motorne dirke s smučarji na progi Maribor-Kamnica-Maribor. Jutri ob 14. priredi Mariborski akademski sabljaški klub skupno z Motoklubom Maribor motorne dirke s smučarji na progi Maribor-Kamnica in nazaj. Start bo ob 14. na Koroški cesti - Strma ulica, cilj pa na Koroščevi ulici pri vhodu na igrišče ISSK Maribora. Po dirki ob 15.30 pa bo na progi Kolodvorska - Maistrova - Koroščeva ulica kilometrska dirka z letičim startom. Občinstvo se opozarja, da se strogo drži navodil rediteljev.

devna številna literatura. Da se predvidena razstava res strokovnjaško organizira, je sestavljen poseben odbor reklamnih strokovnjakov, kateremu predseduje g. ravnatelj Lojze Novak. Podpredsednik je g. Jože Rozman, tehnična referenta sta arhitekta inženjerja Omaha in Serajnik, aranžer g. Mitja Švigel, odborniki pa gg. dr. Milan Dular, Peter Kocijančič, Oton Kristof, Jože Košček, Ivan Miklavc, Emil Podkrajšek, Ivan Rihter, Rudolf Rozman in ravn. Vladimir Totovič.

Razstava bo imela več oddelkov in bo zlasti obravnavala: A. Teorija reklame in nje gospodarski pomen, B. plakat v raznih materijali in njega osnutek, C. embalažna reklama, D. izložbena reklama, E. časopisna reklama, F. prospekti, katalogi in tiskovine, G. reklama na železnici in tramvaju, H. svetlobna reklama, J. potujoča reklama, K. radio, L. velesajmi in razstave, M. razno. — Tej razstavi, ki bo obsegala mnogo desetisoč vzorcev in objektov vsega sveta, bo priključena posebna razstava jugoslovanskih plakatov in osnutkov. — Ob tej priliki so naprošeni vsi gg. industrijalci, trgovci in obrtniki, da vpošljejo na upravo velesajma vsaj do 1. marca t. l. po dva izvoda vseh svojih reklamnih in propagandnih pripomočkov, po možnosti pripravljeno za razstavo ali kaširano na kartonu.

Kartografska razstava

Ob priliki zadnje alpske razstave na Ljubljanskem velesajmu se je opazilo, da so se obiskovalci močno zanimali tudi za kartografijo. Zato je uprava Ljubljanskega velesajma sklenila prirediti razstavo, ki naj nudi pregled razvoja kartografije pri nas, v ostalih evropskih in tudi prekomorskih državah. Ta razstava se bo vršila v okviru letošnjega spomladanskega Ljubljanskega velesajma od 30. maja do 10. junija. Posebna pažnja se bo pri ureditvi razstave polagala na slovenske države in bodo te v največji meri zastopane. Zato bi se zamogla razstava imenovati tudi razstava slovenske kartografije. Tujina bo le v toliko zastopana, da bo iz razstavljenih zemljevidov razviden pregled razvoja in način izdelave.

Da bo razstava v vsakem oziru na višku, tako strokovno kakor tudi glede poljudnega prikazanja vsega dela na tem področju, povedo že imena strokovnjakov in znanstvenikov, ki so v pripravljalnem odboru. Odboru predseduje gosp. prof. dr. Bohinc, njegov namestnik je g. prof. dr. Svetel, nadalje sodelujejo gg. ravn. dr. Dular, za muzej dr. Mal, za licealno knjižnico dr. Rus, za geogr. inštitut dr. Ilešič, za mineraloški inštitut pater dr. Žurga, za geološki inštitut univerze dr. Rakovec, za inštitut za meteorologijo in geodinamiko dr. Reja in tajnik Oskar Delkin, ki je sprožil idejo za prireditve te važne razstave. Poleg privatnih zavodov in tiskarn, ki so zemljevide izdelali in tiskali, sodelujejo še vojno-geografski inštitut v Beogradu in oce-

anografski inštitut v Splitu, ljubljanska univerza, ljubljanska licealna knjižnica ter ljubljanski in mariborski muzej.

Razstava bo obsegala sledeče oddelke: 1. Pokrajina v reliefu in primerjava reliefa s karto. 2. Zgodovinski del, v katerem bo prikazan razvoj naše in deloma tudi tuje kartografije v srednjem in v začetku novega veka. 3. Moderna domača kartografija (vojno-geografski inštitut). 4. Oceanografski inštitut. 5. Meteorologika in geodinamika. 6. Mineralogija in geologija. 7. Kartografija slovanskih držav. 8. Tujina. 9. Zemljevid kot propagandno sredstvo.

Zaščita pisemske tajnosti.

Marsikomu je znano, da se da pismo, če se drži nekaj časa nad paro, odpreti in nato zopet zalopiti brez vsakega sledu. Naslovljenec nima niti pojma, da je nekdo pismo odprl in ga prečital, obenem pa vzel iz njega, kar je le hotel. Zato je važno neko protisredstvo proti takemu načinu odpiranja tujih pisem, ki pa je vrhu tega še zelo ceneno. To sredstvo je navaden jajčni beljak, ki ga namažemo čez lepilo in nato zapremo kuverto. Če bo hotel kdo odpreti pismo na gorl opisani način nad paro, se bo trudil zamar, ker lepilo ne bo popustilo, temveč bo šele močnejše zaprlo pismo. Če bi pa odpiralec skušal kljub temu kuverto nasilno odpreti, bo zapustil pri tem takoj vidne sledove.

ŠIRITE „VEČERNIKI“

Življenje in delo ameriških novinarjev

DELO RAZVOJ IN ZASLUŽEK REPORTERJEV DNEVNIKOV.

Življenje ameriških novinarjev je prav svojevrstno in značilno, ne manjka mu pa tudi ne interesantnosti. Ameriški novinar je mogoče postati na dva načina: ali se kandidira postopno navaja na novinarsko delo s praktičnimi poskusi v redakciji, ali pa obiskuje 4 do 5 let novinarsko visoko šolo na kakem vseučilišču. V šoli se najprej uče sestavljanja kratkih vesti, seveda senzacij in pomembnih dogodkov, šele po opravljenem izpitu pa se prične resno delo pri kakem listu. Odnosaji med novinarji in oblastmi so precej dobri, zgodi pa se tudi pogosto, da si listi privoščijo tega ali onega »oblastnika«, ki jim noče ustreči oziroma jim dela ovire, ali pa ne izvršuje v redu svojih dolžnosti.

Zanimivo pa je bolj življenje reporterjev kot urednikov. Prava delavnica ameriških reporterjev so prav za prav ceste in ulice. Poročevalci se pojavljajo v redakcijah le takrat, kadar pišejo svoja poročila. Tipkaric in tajnic ameriška uredništva ne poznajo in morajo reporterji pisati svoja poročila sami. Zato so pa tudi pravi virtuozni na pisalnih strojih. Poročevalci švigajo neprestano po mestu in poročajo kratke vesti telefonično iz tega ali onega dela mesta. Zveze imajo z vsemi mogočimi in nemogočimi osebami najrazličnejših kategorij in stanov. Skoraj nikoli ni mogoče vedeti, kje so v tem ali onem trenutku.

V ameriškem novinarstvu so intervjuji še vedno zelo važni. Če se zgodi kak umor, se takoj zbere na kraju zločina cel štab reporterjev, ki skušajo drug drugega prehiteti z objavo čim senzacionalnejših podrobnosti. Pri tem jih spremljajo tovariši fotoreporterji z najprezicnejšimi fotografskimi aparati. Dočim prvi reporter izprašuje vratarja, ki je prvi našel umorjenčev truplo, je drugi reporter že v razgovoru s policijskim zdravnikom, ki je še na kraju zločina, da ugotovi točen vzrok smrti, tretji se razgovarja z gospodinjjo, ki je ob pogledu na truplo padla v nezavest, četrti skuša dobiti nekaj podatkov in podrobnosti od pokojnikove vdove itd.

Medtem fotografirajo fotoreporterji vse, kar jim pride pred lečo: prevoz trupla v mrtvašnico, družinske scene, resne in mrke obraze itd. Reporterji med tem že pišejo vesti, dolge 15 do 20 vrst, vsak za svoj list. Navadno izidejo te vesti nespremenjene, kakor jih je poročevalce napisal.

V resnici je zelo karakteristično in omembe vredno, kako dobro, živahno, jasno in jedrnatno piše ameriški reporter.

Čeprav telefonira svoje poročilo najpogosteje kar s kraja dogodka, so njegove novice vendar izredno prepričevalne, polne življenja in zelo zanimive. Te vesti podajajo v prvi vrsti kratek opis dogodka v nekaj vrsticah, nato opiše manj važne podrobnosti, končno pa slede šele posamezni intervjui.

Koliko zaslužijo ameriški reporterji? To je vprašal že marsikdo. V začetku znaša njihova plača 30 do 40 dolarjev na teden, boljši reporterji prejema jo 200 do 300 Din, dočim se pa dobe tudi taki novinarski »zvezdniki«, ki prejema vsak teden po nekaj tisoč dolarjev.

Bivši svetovni boksarski prvak Gene Tunney je tudi zamenjal svoj »nežni« poklic z novinarskim in sodeluje kot politični reporter pri enem najmočnejših ameriških dnevnikov. Za svoje delo, ki pa, po pravici povedano ni najodličnejše, prejema prav bajne vsote. Na vsak način se Tunney razume na svoje delo vsaj kot dober trgovec...

Ameriški reporterji imajo mimo svojih rednih dohodkov tudi visoke postranske prejemke, ki običajno visoko presega redne in se ameriški reporterji prav za prav vzdržujejo z njimi. Postranski dohodki izvirajo v prvi vrsti iz reklamnih člankov za prireditve, seje in občne zbornice najrazličnejših društev, ustanov itd. Pri sleherni zabavi ali društveni pomembnejši prireditvi prejme reporter, ki je napisal poročilo o tem društvenem dogodku, od društvenega odbora prav čeden, vabljen honorar.

V dobro razpoloženje pripravi prireditveni odbor na kaki zabavi reporterja na ta način, da mu stisne nekdo od odbora že pri vходу v roko 25 do 50 dolarjev, kar je pač odvisno od slovesa, ki ga uživa glede svoje zmožnosti dotični zastopnik lista. Za objavo imena te ali one dame, ki se je udeležila prireditve, ter opis njene toalete v dveh, treh vrsticah, prejme reporter po 2 do 10 dolarjev. — Omemba imen gospodov je znatno cenejša. To honoriranje sicer ni uzuelno, vendar pa se vsak dan dogaja in ga nihče ne smatra za pregrešek. Američani celo silno uživajo v tem, čim večji postranski zaslužek ima kak reporter, ker gledajo v tem samo posebno zmožnost človeka.

Ameriške čitatelje še vedno najbolj zanimajo razni procesi. Državni pravdniki in zagovorniki, ki so ob priliki kakkega senzacionalnega procesa naravnost obkoljeni od množice reporterjev, prav radi odgovarjajo na njihova nešteta vprašanja in imajo silno dopadeno nad tem.

da so njihova imena tiskana v listih. Enako naravo imajo tudi mnogi ameriški javni delavci. Nasprotno pa so veliki sovražniki objavljanja imen v listih vsi oni, ki bi radi ribarili v kalnem. Ti so tudi smrtni sovražniki časniških poročevalcev.

Kadar pristane ob ameriški kopniri kak prekomorski parnik in stopi na ameriška tla kaka res prominentna osebnost iz tujine, je cela serija interviewov nezogibna. Razni nasprotniki interviewov bi se radi na ta ali oni način izognili reporterjem, vendar se jim to zelo redko posreči, ker so ameriški poročevalci izredno rafinirani in iznajdljivi in najdejo svojo žrtev prej ali slej.

Ameriški novinarji so navadno zasebno zavarovani in prejema mimo pokojnine s strani podjetja tudi čedno vsoto redno vsak mesec od zavarovalnice. Dobe se seveda tudi mnogi taki reporterji, ki so iz kakih globljih vzrokov spremenili svoj poklic. Nekateri so postali celo težki milijonarji, vsi pa na podlagi svojega dolgoletnega reporterškega poklica in z njim najtesnejše zvezanega znanja ter izkušenosti.

Izkoriščanje solčne energije

Solčna energija zamenja premog in elektriko.

Znano je, da pošilja sonce s svojimi žarki na zemljo ogromne množice energije. Izračunali so, da je pride poldruzi milijon kilowatov na štirijski kilometer. Kljub silnemu napredku znanosti in tehnike pa problem izkoriščanja solčne energije še vedno ni rešen, kakor tudi še ni rešen problem izkoriščanja energije, ki nastaja pri zgorevanju premoga, vodopadnih, pišu vetra in drugih naravnih silah. Za rešitev teh problemov se danes intenzivno zanimajo množestevilni znameniti svetovni učenjaki povsod, pa tudi v sovjetski Rusiji.

Da se prouči solčna energija in se najde praktičen način uporabe te energije, je bil ustanovljen v Samarkandu v Turkestanu poseben »Helio-institut«. Ta ruski institut je objavil sedaj rezultate svojega enoletnega dela, ki je bilo zelo bogato na uspehih, ker je Turkestan najsolnejši kraj v sovjetski Rusiji.

V Taškentu posluje poskusno solčno kopališče, ki se ga poslužuje vsak dan 70 oseb. Mnogoštevilni duhovito sestavljeni instrumenti vzdržujejo stalno temperaturo vode. Enako kopališče je bilo odprto tudi na kolektivnem gospodarstvu v Kaplanbeku. Za »oskrbo« s solčno energijo se preurejuje tudi eno največjih kopališč v Taškentu.

Stroški za ureditev tega kopališča ne bodo višji, kakor pa so stroški za dovedanje kurjavo v njem. Storitni so bili

tudi že poskusi s takoimenovanimi »solnčnimi samovarji«, ki so mobilni in zelo pripravi. Ti samovarji so urejeni tako, da iz posode ne pride niti kaplja vode, dokler ne prične vreti. Podobno je skonstruirana tudi solčna prenosna kuhinja, ki se greje s paro. Aparat za sprejemanje solčne energije je izdelan iz celuloida in ne iz stekla.

Zelo važni so poskusi z izkoriščanjem solčnih žarkov za žiščenje žvepla. V zelo enostavnih aparatih se dosega toplota 120 stopinj Celzija. Še letos se bodo pričele graditi postaje za prečiščevanje žvepla s pomočjo solčne energije. Solnce bo v bodoče tudi pomagalo čistiti ozokerit in pridobivati soliter.

Izredno zanimiva je konstrukcija solčnega aparata, s pomočjo katerega se vodi odvzema sol. Okolica Kaspiškega in Uralskega morja mnogo trpi zaradi pomanjkanja pitne vode. Vsa pitna voda pri gradnji Karabugaško-kemičnega trsta in pa za Krasnovodsk se je doslej dovažala s posebnimi parniki iz Bakula. Za srednjeazijske razmere bodo imele nedvomno velikanski pomen in vrednost tudi solčne sesalke za vodo, ki bodo nadomestile dosedanje navadne sesalke.

Izvrstne rezultate so pokazali tudi poskusi sušenja sadja s pomočjo solčne energije v Samarkandu in Taškentu. Sadje pri tem načinu sušenja ne izgubi svoje lepe naravne barve in ohrani prav tso množino sladkorja. Letos se bodo skoraj v vseh sovjetskih kolektivnih gospodarstvih, takoimenovanih »soyhozihi«, v uzbeckem in timenskem okraju zgradile take »solčne sušilnice«. V Astrahanu se trenutno proučuje možnost ureditve projekta velike solčne sušilnice rib.

Uporaba solčne energije ima torej v južnih pokrajinah sovjetske Unije velike izgleda. Računa se, da se bo velika množina kurjave tako oprostila za industrijo in promet.

Nenavadna najdba v kmečki kleti.

Neki kmet v okolici Palanze v Italiji, je prišel nekega jutra v svojo klet po vino. Poleg sode pa je opazil velikega pajka, katerega je hotel ubiti in je vrgel naj večji kamen, ki pa je zletel v steno in odkrušil kos ometa. Kako zelo pa se je kmet začudil, ko je zagledal v steni ne nadoma večjo luknjo, iz katere je izlekel skrinjico s 50.000 lir v zlatu. Pajk mu je torej prinesel kljub temu, da je bilo zjutraj veliko sreča.

Inominlaite

Denis Diderot:

Skrivnosti samostana

Roman.

43

Nisem se s tem zadovoljila in sem mu dejala:

»Le on me je oddaljil od predstojnice.«

»Prav je storil.«

»Zakaj?«

»Sestra,« je rekel resno, »držite se njegovega nasveta in ne iščite razlogov.«

»Vendar se mi zdi, da bi se lažje mogla izogibati nevarnosti, če bi jo poznala.«

»Morda bi bilo narobe.«

»Vi morate o meni zelo slabo misliti.«

»O vaši čistosti in nedolžnosti imam tako mnenje, kakršno moram imeti. Toda verujte mi, so stvari, ki jih človek ne more izkusiti, ne da bi pri tem izgubil. Vaša nedolžnost je bila vaša obramba proti predstojnici. Če bi bili malo več vedeli, bi vas bila manj cenila.«

»Ne razumem vas.«

»Tembolje.«

»Kakšno nevarnost more pomeniti ljubez in nežnost ženske do ženske?«

Ker ni odgovoril, sem nadaljevala:

»Sem se mar spremenila, odkar sem tu? Mi je mar škodilo, ker me je predstojnica ljubila in mi je to povedala? Tako sladko je ljubiti se medsebojno?«

»Da,« je dejal don Morel in prvič uprl oči vame, ker dotlej jih je bil vedno povečal k tlom.

»In kako često se to dogodi v samostanih! Moja uboga predstojnica! V kakšnem položaju živi sedaj!«

»Bojim se, da se bo njeno stanje kmalu še poslabšalo. Ni imela sposobnosti za svoj poklic, in to so posledice, ki zadenejo one, ki posiljujejo svoje naravno sposobnosti. Prav prisiljenost postane nenaravno pravilo, ki se kaj često sprevrta v duševno zmedenost.«

»Je njen razum že v nevarnosti?«

»Da, in njena bolezen bo gotovo napredovala do blaznosti.«

»Verujte, da je to usoda vseh onih, ki izberejo poklice, za katerega niso sposobni?«

»Ne; nekateri umrejo že prej, drugi mehkejši, pa se navadijo na razmere, dočim se tolažijo tretji z meglenimi upi.«

»Upi! Za redovnice?« sem vzkliknila.

»Na primer upanje, da se bo zaobluba razveljavila.«

»Če tudi jih več ni?«

»Ali upanje, da bodo nekega dne vrata odprta, da se bo človeštvo premislilo in ne bo več pošiljalo mladih ljudi v samostane, da se poslopje užge in pogori, da se poruši ali pa se najde kakšna druga rešitev. Vse te misli živé tudi brez naše volje. Po naključju se o tem govori, in nehote se oziramo po zidovih, če mor-

da niso previsoki, brez vsake namere skačemo k oknom in gledamo na ulice, kjer se nam neznanj sprehajalci zde kakor pričakovani rešitelji. Vsak sum izven samostana daje netiva našim upom, in tako se veselimo celo bolečin, ki vodijo v našo bližino nove ljudi, nam vzbude nove upe in po njih vero v svobodo.«

»Resnica, resnica!« sem dejala. »Vi citate iz moje duše. O takih namerah sem sanjala in še sedaj sanjam!«

»In ko ne morejo ti fantomi več obstojati zaradi izkušenj razuma, spoznamo vso svojo revščino; tedaj se studimo sami sebi, kakor se nam studijo tudi vsi okoli nas; točemo se, tožimo in zdi se nam, da bomo obupali. Zanim tekajo nekateri k predstojnici, druge pa pred oltar molit za podelitev božje milosti. Ene tržejo svoja oblačila in si v obupu rujejo lasé, druge iščejo globokih vodnjakov, visokih oken ali vrvi, da bi uničile svoje nesrečno življenje; slabe se zatekajo k slabotnemu klicanju in obupavanju, krepkeje pa zapadajo v globoko molčanje. Najsrečnejše so vsekar one, katerim se up znova vrača in ostane v srcih do groba. Njihovo življenje koleba med zablodo in obupom.«

»Najsrečnejše so,« sem dodala z vzdihom, »na vsak način one, ki so preživele vsa ta duševna stanja. O, oče moj, kako žal mi je, da sem vas poslušala.«

»Zakaj?«

»Dosej se še nisem poznala, sedaj se pa poznam in vseh mojih iluzij je konec. Vsak človek ...«

Hotela sem nadaljevati, pa so vstopile druge redovnice, ki so hotele govoriti s spovednikom. Ko je pogovor postal splošen in se je hotela vsaka redovnica pokazati pred spovednikom z najlepše strani, sem se umaknila v kot, da ostanem sama s svojimi mislimi.

Nenadoma so se zaslislali na hodniku tih koraki in vzdihljaji. Pogovor je utihnil. V sobo je stopila predstojnica. Koprna ji je bila padla do pasu. Roke je imela prekrizane na prsih. Mene je opazila med prvimi; obrnila se je v stran, da se ne bi srečala z mojim pogledom. Nato nam je dala znak, naj odidemo. Ostala je sama z donom Morelom.

Ko so se vse redovnice umaknile v svoje celice; sem se vrnila in se pritiho-tapila po prstih do vrat govorilnice, da prisluškujem — na mojo škodo moram to priznati — njunemu razgovoru. Morda bo kdo dejal, da to ni bilo prav; priznavam, da nisem storila lepo. To sem si sama dejala in nemir srca, opreznost, katere sem se poslužila da me ne opazijo, glas moje vesti, ki me je svaril in mi pravil naj se vrnem, vse to ni dopuščalo niti najmanjšega dvoma o nekorektnosti tega, kar sem delala, pa je vendar bila moja radovednost večja in sem se ji morala pokoriti. Če pa že ni lepo prisluškovati razgovoru dveh, ki mislita da sta sama, potem je še manj lepo objavljati javno njun pogovor, toda kdo ve, če bo sploh kdaj kdo čital to moje zapiske.

(Dalje prihodnjič.)

Mali oglasi

Razno

POHIŠTVO

lasnega izdelka dobavila po skrajno zmernih cenah Zaloška pohištva združenih mizarjev, Vetrinjska ul. 22. nasproti tvrde V Weizl.

JOS TICHY IN DRUG.

Konces. elektrotehnično podjetje, Maribor, Slovenska ul. 16. tel. 37-56. prouzvaja elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčnih cenah

ZLATO.

zlatnike in platin kupuje po najvišjih dnevnih cenah Mariborska afinerija zlata, Orožarova ulica 8 2642

COUCHI, ZOFI, MADRACE kakor tudi vsa tapetniška dela naročite najugodnejše pri Perdo Kuhariu, Vetrinjska ul. 26. 4413

DRSALKE BRUSI dobro in poceni Justin Gustinčič, meli, delavnica, Tattenbachova ulica 14 4838

ZIMA JE TU

in vaših koles ne boste več rabili, se vam nudi prilika, da jih pustite temeljito osušiti, omajirati, poniklati, vse kroglične ležaje zbrusiti, tako, da bodo do prihodnje spomladi zopet popravljena, kakor nova. Šhramba koles in motorjev čez zimo. Hitra postrežba. Zalamčeno in solidno delo. Brezkonkurenčne cene. Priporočila se mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor Tattenbachova ul. 14. Zadolžuje dopisnico, da pridem na dom po kolo. 4736

ENGLISH LESSONS. Miss Edith Oxley, Krekova 18. II. 300

ŽELEZNE ZLEZLJIVE-OTROŠKE POSTELJE MADRACE, VLOŽKE, OTOMANE

najcenejše pri Novaku, Vetrinjska ul. 7, Koroska c. 8. 395

Sobo odda

PAZNO SOBO oddam s 15. februarjem. Krčevina, Sernčeva ul. 2. 417

DVA BOLJŠA DELAVCA sprejem na stanovanje in hrano, Frankopanova ul. 15. dvorišče, levo. 429

PAZNO SOBO, v katero se lahko namesti štedilnik, z električno razvetlavo oddam takoj. Sp. Radvanjska c. 3 Nova vas. 433

Stanovanje

SOLNČNO TRISOBNO STANOVANJE s kuhinjo in pritliklinami, v Magdalenskem predmestju, oddam. Vprašati: Koseskega ul. št. 133. 387

LEPO STANOVANJE (2 sobi in kuhinja) v sredini mesta takoj oddam. Vprašate v pisarni pivovarne Union Maribor. 415

STANOVANJE v I. nadstrop, Stanovanje v pritl. oddam s 1. marcem Ciril Metodova 17 Studenci. Ogledati od 2-3 uri pop. 421

DVOSOBNO STANOVANJE oddam s 1. marcem mirni stranki, Beograjska ul. 11. 428

TAKOJ ODDAM VELIKO, solnčno sobo na dvorišču s štedilnikom, električno razvetlavo, mesečno Din 170.— trem osebam. Kolenc, Tržaška c. 5, Pobrežje. 435

SOBO IN KUHINJO, z vrtom in kletjo oddam. Studenci, Kralja Petra c. 81. 446

SOBO, KABINET in kuhinjo odda Kolenc, Tržaška c. 5, Pobrežje. 447

V najem

BRANJARJA s stanovanjem na dobrem mestu se odda. Naslov v upravi lista. 418

Prodaj

POCENI NA PRODAJ hiša z vrtom v Pobrežju, Čopova ul. 21. 346

ENODRUŽINSKA HIŠA dve sobi, kuhinja z vrtom pripravna za vpokojenca zelo ugodno na prodaj. Prevzame se lahko vknjižba hranilnice, Studenci pri Mariboru, Krpanova ul. 20. 411

NOVA MEHKA SPALNICA, pobarvana za 1.600 Din na prodaj Mizarstvo, Miklošičeva ul. 6. 432

NA PRODAJ. Stavbena parcela v Studencih, dva orala travnika v bližini Sp. Radvanja proti hranilnim knjižicam. Oddam v najem tudi novi lokal. Vprašati Maks Kolnik, Studenci, Aleksandrova c. 5. 413

MIZARSKO ORODJE z lesom in materialom prodam ali oddam v najem celo delavnico. Kolarič Josip Spla varska ul. 7. 420

POMIJE SE ODDAJO. Naslov se izve v upravnishtvu lista. 414

Oglašujte!

ANGLIJA NI ODSVETOVALA AVSTRIJI APELA NA DRUŠTVO NARODOV.

LONDON, 3. febr. Na seji narodne zbornice je odgovoril namestnik zunanega ministra Eden na enako interpelacijo glede stališča Anglije v avstrijskem vprašanju in izjavil, da doslej, kolikor je angleški vladi znano, nemška vlada še ni odgovorila avstrijski na demaršo, ki jo je storil v Berlinu tamkajšnji avstrijski poslanik. V vsakem primeru za sedaj ni mogoče dati v tem vprašanju nobenih konkretnih izjav, vendar pa smatra Eden za potrebno, da naglasi, da so neresnične vse vesti, češ da je angleška vlada svetovala Avstriji, naj se ne obrača na Društvo narodov.

AVSTRIJA IN HITLERJEV GOVOR.

DUNAJ, 3. febr. Tukajšnji vladni krogi so sprejeli predvčerajšnji Hitlerjev govor popolnoma mirno. Poudarja se, da je bil ta govor, kolikor sploh ni bil brez vsebine, zmeren in je verjetno, da bi se dalo, ako bi v prihodnjih 24 urah prispel nemški odgovor na avstrijsko noto, mirno razpravljati o tem, da se ukinejo teroristične metode v odnosih med Avstrijo in Nemčijo. Nekoliko neugoden dojem je povzročilo dejstvo, da Hitler na eni strani zanikuje, da bi se vmešaval v notranje zadeve Avstrije, na drugi strani pa zopet zaliteva, da izvede avstrijska vlada nove volitve.

PONESREČEN ATENTAT V BUDIMPEŠTI.

BUDIMPEŠTA, 3. febr. Pod stopniščem, pred plesno dvorano, kjer je bil ples demokratskih organizacij, je bil najden peklenjski stroj, napolnjen z dinamitov in nitroglicerinom. Manjkalo je le še nekaj minut, pa bi bil stroj eksploziral. Preiskava je ugotovila, da so peklenjski stroj položili nacionalistični krogi.

INDUSTRIALIZACIJA BRODA.

BROD OB SAVI, 3. februarja. Kakor se govori, se neka tuja finančna skupina živo zanima za zgradbo moderne tovarne pomorskih in rečnih motornih čolnov v Brodu, ki je postal z ozirom na svoj položaj na važnem železniškem križišču pravo industrijsko središče. Pravkar se dogotavljajo tovarne škroba, kvasa in luščilnice riža.

TRGOVINSKA POGODBA MED RUSIJO IN ANGLIJO.

LONDON, 3. febr. Iz zanesljivega vira se doznava, da so pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe med Anglijo in sovjetsko Rusijo tako napredovala, da je v glavnih potezah že izdelano besedilo. Treba je le še regulirati nekatera manj važna vprašanja, kar bo gotovo v nekaj dneh in bo nato pogodba takoj podpisana. Sklenjena bo za dobo petih let.

NESREČA ITALIJANSKEGA LETALA.

RIO DE JANEIRO, 3. febr. Italijansko trimotorno letalo »S 71«, ki je star talo v Rimu z namenom, da vzpostavi letalsko pošno zvezo med Rimom in Buenos Airesom in sta ga vodila znana italijanska letalca Lombardi in Mazzotti, je strmoglavilo v bližini trdnjave na tla in se popolnoma razbilo. Letalca sta se rešila.

NESREČA JAPONSKEGA PARNIKA.

TOKIO, 3. februarja. Predvčerajšnjim se je pripetila v pristanišču v Nagasakiju velika nesreča. Parnik, ki prevažal delavce iz enega dela zaliva na drugi, se je nenadoma potopil in je utonilo nad 200 delavcev, dočim se jih je rešilo samo okrog 50.

VISOK SNEG V ŠVICI.

BERN, 3. febr. Preteklo noč je v švicarskih Alpah močno snežilo. Na nekaterih krajih je zapadlo nad 2 in pol metra snega.

Platno za posteljinino in perilo priporoča Tekstilana Budefeld

Naglušni!

Zopet boste slišali, ako se boste posluževali Siemensovih 'Phonophorov' Brezplačna in neobvezna predvajanja teh instrumentov bo imel naš specialist 7. in 8. feb. 1934. v hotelu „Orel“ v Mariboru, vsakokrat med 14. do 17. uro. Možnost lahkega obročnega odplačevanja.

Službo dobi	Službo išče	Kupim	Posest
VAJENCA sprejem proti mali odškodnini. L. Tomažič, kotlarstvo, Sodna ulica 24. 331	MAJER s 5 delovnimi močmi išče mesta. Naslov: Vodnikov trg 3-b. 427	OTROŠKE HARMONIKE, dobro ohranjene; kupim. Ponudbe pod »Harmonika« na upravo lista. 410	NA PRODAJ: Valčni mlin navadni pogon v velikem trgu 60.000.—. Dobro idoča gostilna na periferiji mesta 150.000. Hiša s tremi stanovanji v sredini mesta 170.000. Posredovalnica Rapid, Gosposka ul. 28. 444
IŠČEM zdravega in pridnega mlajšega vinčarja za Rošpoh. Zglasiti se: Meliska cesta 64. 416	KUHARICA. pridna in poštena, želi službe takoj pri boljši družini, ali v gostilni, najraje pa v kavarni. Prosim pismene ponudbe na upr. »Večernika« pod »Kuharica«. 434	TRISTANOVANJSKA HIŠA, brez popravil, z vrtom, na prodaj, Radvanjska cesta 7. 383	POCENI NA PRODAJ HIŠA z vrtom na Tezmem, Ptujška cesta. Vpraša se Vetrinjska ulica št. 11, I. Sprejme se tudi vložna knjižica. 405
TKALKE SE IŠČEJO. Ponudbe pod »A. B. C.« na upravo »Večernika«. 480		KUPIM MIZARSKO ORODJE plačam takoj. Naslov v upravi »Večernika«. 374	

Učiteljski zbor državne deške meščanske šole v Mariboru naznanja vsem tovarišem, da je dne 2. februarja odšel v boljše življenje naš dobi drug

Martin Petelinšek

stalni veroučitelj.

Vsi, ki smo ga poznali, ga bomo ohranili v trajnem spominu. Pokoj njegovemu izmučenemu telesu, večna radost zlati duši!

Maribor, dne 3. februarja 1934.

Učiteljski zbor.

Jugoslovanska Siemens d. d. oddelek za šibki tok, Ljubljana, Tyrševa c. 1 a/1

POSODILNICA R. Z. Z. O. P. MARIBOR. NARODNI DOM

Ustanovljena l. 1882.
Stanje hranilnih vlog 70 milijonov Din
Rezervni zakladi 8.800.000 Din

Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje najkulantneje.

Dražestne svile za maske in plesne obleke **Tekstilana Büdefeldt**

Za posvetovanje so modni listi na razpolago

Javna licitacija!

30 novin lesenih škafov, 10 zvitkov pakovalnega papirja s stojalom v skupni teži 124 kg in 1 zaboj novega železnega orodja, bruto 30 kg, se bo prodalo v tovarnem skladišču, Maribor glavni kolodvor, na javni licitaciji dne 6. februarja ob 10. uri.

**Inventurna
PRODAJA**
lepega blaga v
**Trpinovem
bazariu**

Velika zapuščinska dražba

Dne 6. februarja 1934 bo ob 9. uri dopoldne v dvorani Zadržne gospodarske banke v Mariboru javna dražba stanovanjske opreme in sicer: spalnice, jedilnice, salonov, preprog, slik i. t. d. Vsi predmeti, ki pridejo na dražbo, bodo razstavljeni v nedeljo, dne 4. in ponedeljek, dne 5. februarja v tej dvorani kjer si jih lahko vsakdo natančno ogleda.

Uspeh vzpodbuja!

Uspeh naše inventurne, okazijske prodaje in številni dopisi naših stalnih odjemalcev nam dajejo povod, da

donovno znižamo cene

čevljev, po katerih se posebno povprašuje. Razen tega še po znatno znižanih cenah

pustni šlagerji in ostanki.

Humanik

Maribor, Gosposka ul. 17
Ptuj, Slovenski trg, »Petovia«

Opravljalna številka IX I 2310/33-8

Dražbeni oklic

Dne 14. marca 1934 ob 10. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin

Zemljiška knjiga Pobrežje vl. št. 995

Cenilna vrednost: Din 14.350.—

Najmanjši ponudek: Din 7.175.—

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru.

**Sresko sodišče v Mariboru, odd., IX.,
dne 10. januarja 1934.**

Opravljalna številka IX I 7420/32-13

Dražbeni oklic

Dne 14. februarja 1934 ob 10. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin

Zemljiška knjiga 1. Koroška vrata vl. št. 12
2. Koroška vrata vl. št. 337
3. Koroška vrata vl. št. 253

Cenilna vrednost ad 1. Din 96.680.—

ad 2. Din 124.024.87

ad 3. Din 13.455.—

Najmanjši ponudek ad 1. Din 48.660.—

ad 2. Din 62.495.76

ad 3. Din 8.930.—

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru.

**Sresko sodišče v Mariboru, odd., IX.,
dne 11. decembra 1933.**

Opravljalna številka IX I 1627/33-13

Dražbeni oklic

Dne 26. februarja 1934, ob 10. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin.

Zemljiška knjiga 1. Dobrenje vl. št. 21
2. Gradiška vl. št. 41

Cenilna vrednost ad 1. } Din 135.913.05
ad 2. }

Najmanjši ponudek ad 1. Din 90.820.80
ad 2. Din 4.317.06

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru.

**Sresko sodišče v Mariboru, odd., IX.,
dne 23. decembra 1933.**

Opravljalna številka IX I 2722/33-9

Dražbeni oklic

Dne 21. februarja 1934 ob 10. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin.

Zemljiška knjiga 1. Sp. Radvanje I. del, vl. št. 22
2. Sp. Radvanje I. del, vl. št. 361

Cenilna vrednost 1. Din 82.390.—
2. Din 8.462.—

Vrednost pritikline Din 2930.—

Najmanjši ponudek Din 60.568.—

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru.

**Sresko sodišče v Mariboru, odd., IX.,
dne 21. decembra 1933.**

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Centrala: MARIBOR

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice

Podružnica: CELJE

nasproti pošte, prej JUZNOSTAJERSKA HRANILNICA

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju

Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno